

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVII. Nr. 42

Redakcija: GLENMORE 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY),

BIRŽELIO (JUNE) 10 D., 1952 M.

Administracija: GLENMORE 5-7068

10 CENT

BERLYNE PADĖTIS VIS TEMPIASI

Berlynas. — Pereitą savaitę Berlyne rusai griebėsi smulkių represijų nervų karui.

Birželio 8 d. pareikalavo iš JAV aukštojo komisaro sumokėti 14 mil. dolerių Rytų Vokietijai už naudojimąsi telefonu per visą laiką nuo karo pabaigos. Jeigu tuo jau nesumokės, grąšina nutraukti telefono linijas. Tarp vak. Berlyno ir vak. Vokietijos jau nutraukė 19 linijų. Nutraukė taip pat tarp vak. Berlyno ir sov. zonos.

Už telefoną jau pareikalavo ir iš britų 4.650.000 dol. Taip pat pareikalavo sumokėti už naudojimąsi geležinkeliais. Gal dar pareikalavus ir už kelius bei oro koridorių su Berlynu, kuris už geležinės uždangos yra 100 mylių.

Naktimis poškėjo sūviai prie zonų sienos. Sovietų kareiviai ir raudonieji milicininkai pagrobė iš vakarų dvi moteris. Amerikiečių patruliams neleidi naudotis autostrada. Karo policininkui, kuris su jeipu sukinosi prie pasienio, raud. milicininkas peršovė koją.

Tiesiant pasienio mirties zoną, ties Koburgu du kaimai visai deportuoti kažkur į rytus.

VAKARIEČIAI PASIRUOSĘ VISOMS BOLŠEVIKŲ REPRESIJOMS PASIPRIEŠINTI

Telefono nutraukimo vakariečiai jau tikėjosi nuo 1948-9 metų ir pastatė didelį radio telefono ir radio telegrafo sistemą. Vakari Berlyne atidarė 300 naujų punktų, kuriuose galima alermtuoti policiją. Britų kareiviai tebeleiko sovietų radio stotį apgultą. Kai iš jos pasigirdo šauksmas, kad vienas vokietis, kuris stotį tarnauja, kaip ligonis reikalingas yra insulino, britai pranešė: tegul išsiunčia jį iš stoties, jie pergabens jį ligoninę. Atsakymas iš stoties: taip jau blogai su tuo ligoniu nėra...

PASIKEITĘ DIPLOMATINIAIS ANTAUSIAIS

I britų kariuomenės parada karalienės Elzbietos II gimimo dienos proga sovietai atsiuntė du žemesnio laipsnio pareigūnus: pulk. leit. Šaitaną ir vertėją, avilį. Šaitanas tai tas pats karininkas, kurį britai pravijo nuo radio stoties. Kai visi karininkai saljutavo vėliavai pakėlimą, rusas rankos nepakėlė. Ramiai sau stovėjo ir šypsojosi, kai britų komendantas gen. majoras Coleman ir 1500 britų karių šūktelėjo karalienės garbei. Coleman paspaudė rankas amerikiečių, prancūzų, graikų, jugoslavų ir kitų valstybių karininkams, bet rusui, kuris stovėjo šalia jo, rankos nepadavė ir jo visai "nematė". Kai rusas rengėsi išeiti, rankos jam niekas nepaspaudė.

Komendantas Coleman pasiuntė Denginui dokumentus, iš kurių matyt, kad vietovė

Pabėgo 5 latvių žvejai

Kaip praneša laikraščiai, žvejai, kaip prieš metus ir mūsų 3 žvejai, tuo pačiu keliu, laiveliu iš Latvijos pabėgo į Švediją ir atplaukė į Bergavik uostą.

Eiskeller, kurią rusai užėmė, priklauso prie britų zonos. Tada rusai barikadas, kuriomis ta vietovė buvo atitverta nuo vakariečių, nuardė, bet paliko savo sargybas, ir 28 tos vietovės gyventojai nedrįsta eiti į darbą į vakarų Berlyną.

Denginas, kuris buvo pats atbėgęs pas britus dėl sovietų radio, tas

pats Denginas "susirgo", ir negalėjo priimti JAV komisijos pirmininko Cecil B. Lyon, kuris atėjo su reikalavimu grąžinti laisvą susisiekti 160 Steinstücken gyventojų su vakarais.

Stebėtojai spėlioja, kad sovietai sieks naujos Berlyno blokados. Berlyno burmistras Reuteris drąsina gyventojus ištvirti visokias represijas.

Amerikiečių aviacija Vokietijoje pareiškė, kad esanti pasiruošusi atnaujinti oro tiltą.

Lietuviai liudys prieš sovietus JT

(Specialiai iš Jungtinių Tautų)

Jungtinių Tautų komitetas tyrinėti prievartos darbus pasaulyje pereitą savaitę padarė svarbių nutarimų. Savo antroje sesijoje tasai Ad Hoc Committee on Forced Labor nusprendė dar birželio mėn. išklaisyti dešimties organizacijų atstovus, kurių tarpe yra ir "Free Europe" Lietuvių Patariamoji Grupė. Kitų organizacijų tarpe yra Buv. Sovietų Priverčiamųjų Darbo Stovyklų Politinių Kalinių Sąjunga, Laisvosios Čekoslovakijos Taryba, "Free Europe" Estijos Patariamoji Grupė, Vengrų Tautinis Komitetas, Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga, Latvių Patariamoji Grupė, Rumunų Tautinis Komitetas ir "Free Europe".

Prieš balsuojant už šią rezoliuciją, Komiteto pirmininkas Sir Ramaswami Mudaliar pa-

aiškino, kad ligšiolinis darbas buvo grindžiamas dokumentais, kuriuos pateikdavo organizacijos, valstybių vyriausybės ir pavieniai asmenys. Šis atstovų apklausinėjimas suteiks galimybių Komitetui nariams patikrinti faktus, jau gautus įvairiuose memorandumuose ir dar suteiks naujų papildomų žinių. Tų organizacijų atstovams nutarta tuojau pat pranešti datas, kada jie turi liu-

dyti Komitetui, leidžiant kiekvienam dar atsivesti ir liudininkų.

Lietuvius atstovaus Vaclovas Sidzikauskas, kuris yra pakviestas dalyvauti birželio 20 dieną 11 val. vykstančiame Komiteto posėdyje. Kiek teko patirti, Lietuvių Patariamosios Grupės Pirmininkas yra numatęs pasiimti ir porą liudininkų, jų tarpe ir vieną iš trijų, neseniai Amerikos krantus pasiekusių, lietuvių žvejų.

Eisenhoweris prieš karo tęsimą Korėjoje

Washingtonas. — Pasikalbėjime spaudai Eisenhoweris pareiškė, kad jis niekad nebuvo demokratas ir kad pritaria respublikonų programos pagrindams. Dėl užsienių politikos pasisakė, kad:

1. Ameriką pasmaugs mokesčiai, ir tauta atsidurs didžiame pavojuje, jei JAV Europą perleis komunizmui.

2. Jis netiki, kad sąjungininkai galėtų laimėti karą Korėjoje, nes komunistai savo jėgas kitoje Jau upės pusėje nekludomai atnaujiną.

3. Būtų pavojinga Korėjos karą praplėsti, kai sąjungininkai nėra sutvirtinę savo jėgų.

4. Jis tiki, kad demokratams turi būti prisiimti atsakomybė už

Kinijos netekimą. Jos netekimas yra pirmieji svarbos tarptautinė blygybė.

5. JAV vyriausybė turi būti apvalyta nuo komunistų, ir tai galima padaryti nenusikraudžiant nekaltų žmonių.

De Gaulle įspėja prancūzus

Paryžius. — Gen. de Gaulle pareiškė: "Mano pareiga kraštą įspėti, kad šitie susitarimai — turi galvoje pasirašytus susitarimus su Vokietija — yra pasidavimo protokolai". Esą susitarimai, užuot apsaugoje nuo komunizmo, atidaro vartus naujam vokiečių militarizmui. Vokiečiams grąžinta nepriklausomybė ir lygybė, net palikus atviras jų pretenzijas į sienas. Europinės armijos sukurimas, kurioje į vieną katilą bus sumesti prancūzų kariai su italais ir vokiečiais, bus Prancūzijai pažeminimas ir jos tautinės kariuomenės ir prestižo sunaikinimas.

Vietoj Paniušino atvyksta Zarubinas

Washingtonas. — Sovietų atstovas Washingtonė A. S. Paniušinas jau atsiseivikino Achesoną ir grąžinamas į Maskvą. Jo vietoj atkeliamas iš Londono Georgij N. Zarubinas. Londone jis yra nuo 1947 metų. Prieš tai buvo Kanadoje. Jo metu ten išaiškėjo didžioji sovietų naudai šnipinėjimo afera. Zarubinas laikomas vienu iš veikliausių sov. diplomatus, gerai pažįstančių JAV reikalus, nes Maskvoje buvęs JAV skyriaus vedėjas. Jo pasiskyrimas į Washingtoną atsako Kennano, kuris laikomas taip pat geriausiu JAV specialistu Rusijos reikalams, paskyrimui į Maskvą.

Vokietija negalės gaminti

Bona. — Pagal susitarimą dėl Vokietijos įjungimo į Europos kariuomenę vokiečiai bus apginkluoti tais pačiais ginklais kaip ir kitos kariuomenės. Tačiau savo krašte jie negalės gaminti atominių, bakteriologinių ir cheminių ginklų, taip pat toli šaudančiųjų raketų. Adeanaueris pareiškė, kad ir lėktuvus jie užsakysią užsienioose.

Nusivilkęs karinę uniformą, gen. Eisenhoweris pasidarė privatus lietuvis ir pradėjo kovą už Baltuosius Rūmus. Tačiau jam teks nauja politinėmis frontais kietai pakovoti, nes ne tik demokratų partijai nemanoma Baltuosius Rūmus užleisti, bet stoja su juo kovoti ir kiti respublikonų su senat. Taftu priešakyje.

KOMUNISTŲ TERORAI

Riausės Paryžiuje

Paryžius. — Kai komunistams nepasisekė sukelti streiko visam krašte, jie apsiribojo suvalstybintų Renault fabrikų streiku. Šitie fabrikai laikomi komunistų tvirtove. Bet ir joje dalis darbininkų streikui pasipriešino. Įvyko riausės, kurių metu fabriko instaliacija suardyta, elektros laidai nuplėsti, darbo vadovai apmušti ir sužeisti. Daugelis žuistųjų nugabenta į ligoninę. Policija padarė daug kratų Paryžiuje ir provincijoje ir rado naujos medžiagos.

BEGA NUO MOBILIZACIJOS

Berlynas. — Rytų Vokietijoje paskelbus, kad ji greitai laikys mobilizaciją ir pradės ginklavimąsi, jauni vokiečiai masiškai pradėjo bėgti į Vakarų Vokietiją. Nors rytinė Berlyno dalis dabar apsupta 500 raudonųjų policininkų ir ai link sutelkti keletos sovietinių divizijų daliniai, paskutiniemi dienomis į vakarinę Berlyną dalį atbėgo 1150 vengiančių mobilizacijos jaunų vyrų, kurie paprasčiausiai prieglaudavo vakarinėje Vokietijoje. Dauguma turi vilties įstoti į numatytą organizuotą Vakarų Vokietijos kariuomenę.

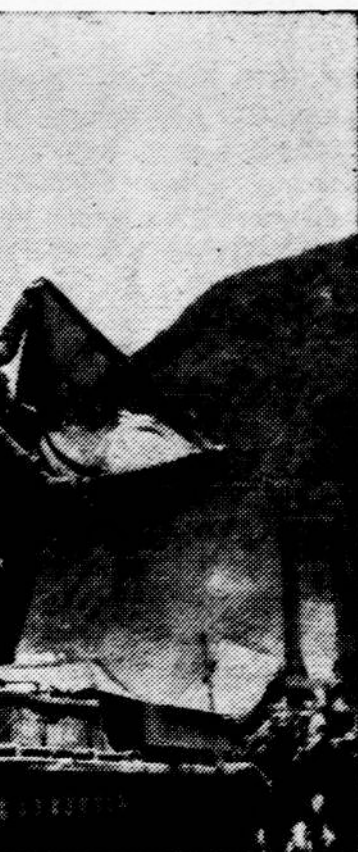
SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Šv. Tėvas Pijus XII po trijų dienų jį varginusios influencos birželio 7 d. priėmė Amerikos maldininkus, vadovaujamus karo Speelmano. Be kardinolo, buvo dar 5 arkivyskupai bei vyskupa 30 prelatų, 80 kunigų ir daugiau kaip 600 maldininkų. Ekskursija į Romą buvo nuvykusi iš Eucharistinio kongreso Ispanijoje.
- JAV aukštasis komisaras Austrijoje įteikė sovietams protestą, kad jį skrendantį į Paryžių, du sovietų naikintuvai kur laiką terorizavo artimais aplinkui skridimais.
- Italijoje į amerikiečių automobilį mesta bomba. Policija suėmė 20 komunistų.
- Birželio 7 d. išsiveržė smarkiai Viduržemio jūroje Stromboli ugnikalnis. Papėdės kaimas apklotas pelenais.
- Vakarų Vokietija pasirašė prekybos sutartis su Lenkija, 110 mil. apyvartai, su Čekoslovakija 47 mil. ir su Vengrija.
- Trumanas birželio 7 d., kalbėdamas Springfielde, Tafto išvedžiojimus apie aviacijos didinimą pavadino nesąmone. Jis pasisakė už visų ginklų pusiausvyrą.
- Paliubų derybos Korėjoje atidėtos iki birž. 11 d.
- Prancūzų kompartijos gen. sekretorius Duclos jau 10 dienų laikomas kalėjime. Tardymas nebaigtas. Suimta ir mažesni vadai per 100.
- Birž. 7 d. į Washingtoną atvyko pirmasis naujosios Japonijos atstovas Eikichi Araki.
- Nuo liepos 1 d. New York'e iš vietinio susisiekimo traukini persėdant į autobusus reikės mokėti pilną kainą (locn.).

BYLA DĖL KOMUNISTŲ IR 2 MIL. DOL.

Washingtonas. — Byloje, kurią sen. McCarthy iškėlė sen. Bentonui, tardymo metu Bentonas prisipažino, kad jo laikais (1945-6) Valstybės Departamente komunistų būta. McCarthy: Ar negalėtum jų vardų suminėti? — Benton: Ne. Taip seniai tai buvo, kad negaliu pasitikėti savo atminimu. — McCarthy: Gal dėl to, kad savęs nepakaltintum? — Bentonas: Ne. Bet dėl to, kad suminėdamas juos apkaltintčiau. Bentonas paaiškino, kad jis tada pasiūlęs valstybės sekret. Marshallui pakviesti FBI patikrinti tarnautojų legalumui. Tai ir buvo padaryta. — Toliau Bentonas pasisakė, kad Valst. Departamento vald.

Washingtonas. — Kongresas patvirtino biudžetą užsieniui remti viso 6.453.713.000 dol. Netrukus jį patvirtins ir senatas. Suma 1.486.750.250 mažesnė, nei Trumanas buvo prašęs. Tos sumos 4.598.424.500 skirta karo reikalams; 1.865.288.500 ūkio reikalams. 25 mil. skirti Ispanijos ūkiui. Balsavo už 157 demokratai ir 73 respublikonai, prie 26 demokr. ir 89 resp.; 57 susilaikė ar nedalyvavo.

Čia vinyojama vėliava yra iš Koje belaisvių stovyklos. Komunistams belaisviams pradedant vėl traukiamui, i stovyklą įvažiuo sargybų tankai, kurie atstatė tvarką ir kartu pašalino dar buvusius nepašalintas komunistines vėliavas bei su sąjungininkus įžaidžiančiais sūkais plakatus.

Prieš aštuonias dienas iš Šv. Rozalijos bažnyčios buvo pavogti "Tautos Karalienės" altoriaus brangenybės — Dievo Motinos ir Kūdikielio Jėzaus karūnos, vertos \$100.000. Sekmdienio rytą brangenybės buvo grąžintos pašu bažnyčiai.

Colorado-Ką ten rado?

• Iš kur Amerika gauna urano? • Jis reikalingas atominėms bomboms gaminti • Kuo indėnai tepėsi veida, dabar spogsta • Jei turi laimę, turėsi ir pinigų • Daugiausia reikia kantrybės ir ištvermės • Amerikos atominiai miestai.

Vasarą daug keliaujama. Gal kas įsigeis keliauti pro Chicagą, Omahą ir Denverį į Rocky Mountains. Ten rastų gražių vaizdų ir Colorado plokščiakalnių. Kitados ten traukė aukso knisėjai. Dabar ten šmizinėja urano ieškotojai. Jei ir jums patiktų tas amatas praturtėti, štai kelios informacijos.

Adata šieno kaugėje

Sakysime, jūs pametėte adata šieno vežime ir gyvenate Rusijoje. Kitos taip lengvai negausite — reikia ieškoti. Jei turėsite ištvermės ir kantrybės, surasite, atrinkdami šiaudelių po šiaudelio. Laimingajam užteks peržiūrėti vieną šieno sauja, o nelaimingajam teks perverti visą kupetą. Jei kas brangiai mokėtų už adatos suradimą, tai pirmajam bus pelnas, o antrajam — nuostolis. Jis per tą laiką kur kitur daugiau uždirbtų.

Taip yra ir su urano ieškojimu. Jei aptiksite gerą sluoksnį, bus krūva pinigų, jei ne — pilvas bus alkanas. Tada geriau jau aukso ieškoti, nors jis 45 kartus pigesnis už uraną. Žinoma, kai vienas ir kitas yra jau grynas. O kai negrynas, susimaišęs su visokiausiu žemės purvu, tai turėsite galvoje tokią aritmetiką: iš vienos tonos „auksinės žemės“ galite gauti vieną unciją gryno aukso ir tai — 3 doleriai, o iš tokios pat krūvos „uraninės žemės“ išpaušite tik 6 dol. Ar tas biznis apsimoka?

Priplauo nuo laimės. Sakysime, jums pavyko aptikti rūdų sluoksniai, kuriuose yra ligi 20 proc. urano. Už pirmuosius 10.000 svarų urano rūdos (o ji sunki!) valstybė jums smoka 35.000 dol. premiją. Jei urano kiekis mažesnis (15 proc.), tai gausite „tikėtai“ 25.000 dol. dovanų. Manau, kad daug kas ir tuo pasiterkintų. Ne vienas tuo būdu yra jau praturtėjęs. Pabandykite ir mes ten keliauti...

Kur kalnai dar šokinėja, kaip avinėliai

Tokie žodžiai yra, rodos, psalmėse, bet tai gali atsitikti ir nuvykus į Colorado. Įsivaizduokite, kad jūs užropojate ant kokio statuso slauto ir staiga jis smunka klaurymėn. Graboriaus šauktis tikrai nereikės, bet ir neprisiskauktumėte: ten mažai kas gyvena. Vasarą saulė kepina kaip dešrelę ant keptuvės, o žiemą šaltis jus uždaro į „refridžeratorių“ (su 20—30 laipsnių žemiau nulio). Kai užsina lietus, vanduo nesigeria į žemę, o liejasi visais kalnų

slaitais ir virsta srianiomis upėmis. Reikia gerai dairytis, kad tavęs nenuplautų su visa pasistatyta būda. Praeina lietus, viskas išdžiūsta ir pakyla vėjas. Tada su dulkių debesimis gali ir jus nunešti... ligi grabo lentos. Nebus už ko ir užsikabinėti, nes mažai kur auga koks medelis. Medžius čia atstoja stačios kalnų skliauterės. Jos ir atrodo kaip miškas. Taigi daug lygios vietos atsigulti ir risti nėra, kai vėjai pučia. Reikia risti nuo vieno kalno į kitą ir kopti aukštyn ligi 13.000 pėdų. O ten jau ir oras skystas — kvėpuoti nelengva. Vadinas, nelengva yra uždirbti tuos 35.000 dol.

Kaip apieškomos kalnų „kišenės“?

O vis dėlto ten, kur gamta taip šokinėja ir prieš žmogų siausiasi „šokinėja“ žmonės nuo vieno kalno slauto ant kito: vadinas, urano ieško. Seniau tai ieškojo ir dabar tebeieško aukso. Bet auksą galima rasti „gyvomis“, o uranas yra sudėtas į kalnų „kišenes“. Tai yra tokie žemės lopai, uranu atmiesti. Pro tikrąją „kišenę“ gali praeiti, o tuščioji vietoj riaušintės. Šitaip ieškoma urano visame 50.000 kv. mylių plote. Jis sudaro šieno kaugę, kurioje adata reikia rasti.

Pirmieji aukso ieškotojai čia važiuo su arkliais vežimais. Dabar trankomasi su tvirtais sunkvežimiais. Jie rieda per akmenis ir dykumas. Ieškotojų būrelis būna nedidelis — tik penki: Geigerio aparatas (jis radioaktyvines medžiagas parodo), žemės semtuvas, sunkvežimis, mechanikas ir šoferis. Dvi gynybos ir trys negyvos būtybės! Svarbiausias yra tas Geigerio aparatas: jei tik jo rodyklė ima drebtėti (daro „click“), tai iš džiaugsmo sudreba ir žmonės — čia jau esama urano. Paskui, jau kasama ir „spinduliuojanti žemė“ vėžama ten, kur ją apvalo. Po to jau pinigai iš kalno „kišenės“ byra į žmogaus kišenę.

Kur uranas suvežamas ir gryninamas, auga miestai: Grand Junction, Ragle, Naturita, Durango, Uravan. Visi jie yra dar jauni miestai: Uravanas (vardas jo padarytas iš uravono plus vanduo) atsirado 1936 m., o Naturita — 1939 m. Žmonių čia daugėja, atominiai miestai auga. Grand Junction mieste yra Atominės Komisijos įstaiga, kuri vadovauja tam urano ieškojimui ir jo gryninimui. Viskas paremta laisva darbo jėga ir geru atlyginimu. Kaip tas skiriasi nuo Sovietų

Rusijos, kuri savo urano kasyklas yra paverčiusi žmonių pragaru? Ir tai pirmiausia daroma karui.

Jau indėnai naudojo „atominius ginklus“

Yra žinoma, kad indėnai, ruošdamiesi kautis, savo veidus nudažydavo visokiais rėžiais. Jie baugydavo kaip kokie kipšai. Tai ginklas priešui įgašdinti. Dabar gadinama atominė bomba, kuri daroma iš geltonos teslos, indėnų vadinamos kar-netitu. Dar 1899 m. buvo sudomėta tais geltonais indėnų dažais. Juos daugiausia naudojo Navajo ir Yeyote giminės. Patyrinėjus pasirodė, kad toje gelsoje masėje yra radijo, vadinamojo urano. Tuo metu sudomėta „tikrai radijumi“. Buvo jau susidariusios bendrovės ir ji kasė, tačiau nuo 1923 metų nurūgė belgai su savo Konzo kasyklomis. Colorade radiją kasti neapsimokėjo.

Dabar vėl apsimoka, nes urano reikia atominėi bombai, o vandinius naudojamas plienui grūdinti. Jungt. Amerikos Valstybės dabar urano gamyboje stovi antroje vietoje. Daug jo išsikasa rusai savų pačių teritorijoje (Azijoje) ir užimtuose

kraštuose (Vokietijoje, Čekijoje, Sinkiang), belgai (Afrikoje) ir anglai (Afrikoje ir Kanadoje). Kiti kraštai taip pat ieško „urano kišenių“ ir vienu kitu tarpu piktam teverčiamas: karui.

Vargšai indėnai nežinojo, kad jie kariavo „atominiais ginklais“. Bet kai pakariaus baltieji, milijonai žmonių pagels ir veidų nesidžiūdami. Kol dar taika, nepraleiskime progos, važiuodami į Vakarus ar iš Vakarų į Rytus, pasukti pro Colorado. Ten ne vienas daug pinigų surado.

L. Kn.

Is Irano naftos didžiai pralobęs Abdul Ali Khan pasitūpęs su dukterimi Sultanai Fajvali telegrama. Reikalavimas, kad ji išsikirtų su savo vyrų, New Yorko artistu P. Valentine, ir grįžtų pas jį. Tačiau Sultanai visai nemano palikti savo vyrą ir New Yorką.

SENIAUSIAS PITTSBURGHIEČIS PASAKOJA

Gegužės 24 d. aplankiau beveik sėkmingai po sunkios operacijos Juozą Girdį, daug metų išgyvenusį Pittsburghe. Buvo tikrai malonu išgirsti jo nuosirdų pasakojimą iš savo pergyvenimų ir Pittsburgho, to plėninio miesto, istorijos prisiminimų.

— Gal kartais esame kaimynai iš Lietuvos? — užklausanis cigara betraukiantį ligoj.

— Tai gal ne. Rodos, jūs esate aukštaitis, o aš suvalkietis: mus skiria Nemunas. Mano gimtinė yra Jūrė, netoli Marijampolės.

— Kaip patekote Amerikon?

— Nuo 1907 m. iki 1909 išvargęs rusų kariuomenėje, artillerijos dalinyje, Sibire, nebeturėjau noro kariauti pirmajame pasauliniame kare, tad nutariau pasitraukti į saugesnę vietą — Ameriką. Tat 1913 m. išvažiavau į JAV, apsidomamas Pittsburghe pas dėdę P. Troškauką.

Tuoju pradėjau dirbti Jones & Laughlin pieno fabrike, gaudamas už 12 darbo valandų \$2.00. Sekančiais metais atvažiavo mano mergina, Elena Andriušūtė, kurią vedžiau 1916 m.

— Būtų įdomu išgirsti ką nors apie Pittsburgho miestą, kuriame jūs praleidote visą savo gyvenimą. Kaip jis čia atsirado tarp kalnų?

— Daug ką negalėčiau pasakyti, tik tiek, kiek esu skaitęs iš knygų ir girdėjęs iš pasakojimų.

Šio miesto istorija prasidėjo 1748 m., kada Anglijos karalius Jurgis II pavedė Virginijos gubernatoriui Dinwiddie šį tuščią žemės plotą. 1749 m. vasario mėn. 70 vyrų pradėjo statyti Duquesne tvirtovę apsigyminui nuo prancūzų armijos, vadovaujamos Sieur de Contrecoeur. 1758 m. negetolas John Forbes galutinai laimėjo prieš prancūzus ir davė naujai kolonijai vardą: Pittsburgh.

Pirmieji atėiviai buvo iš Virginijos ir Maryland, vėliau at-

vyko iš New Jersey ir Connecticut, gyvenimo pradžia pasitatydami medinius namelius. 1773 m. jau buvo 60 namų, kuriuose gyveno per 100 šeimų. Ipmosios gatvės buvo pavadinotos: Water, Market ir Ferry.

1786 m. pasirodė pirmasis laikraštis: Gazette ir įsikūrė pirmoji mokykla: Pittsburgh Academy. 1788 m. buvo suorganizuotas Alegheny valsčius. Jonathan Plummer pastatė pirmąjį fabriklį, kuriame buvo gaminama „excellent whiskey“.

1809 m. jau buvo 44 audyklos, alaus varykla, kailių išdirbimo, skardos, vinių ir virvių fabrikai. 1816 m. Pittsburghas buvo pripažintas miestu ir išrinko pirmąjį burmistą: Ebenezer Denny. 1917 m. atidarytas plentas tarp Pittsburgho ir Harrisburgo.

1820 m. gyventojų skaičius pasiekė iki 10600. Atidaryta 76 bažnyčios, įskaitant 4 negrų. Pittsburgh Academy virto Western Universitetu.

1845 m. balandžio mėn. 12 d. gaisras sunaikino miestą. Bet per dešimt metų miestas vėl buvo atstatytas ir pasidarė JAV sunkiosios pramonės centras.

— Dar vieną klausimėlį apie jūsų pavyzdinę šeimynėlę, kuri yra tikras suraminimas senatvė, kas Amerikoje šandien retenybė, o tada pasigėrėsimė televizija.

— Išauginau tris sūnus ir dukrą. Vyriausias sūnus Juozas nuo kūdikystės rodė didelį patraukimą prie bažnyčios, norą eiti į kunigus. Turėjo didelį pasisekimą moksle, buvo vienas iš pirmųjų mokinių. Ir štai jau aštuoni metai vikaruja šv. Karzimonio parapijoje. Jonas tarnauja savanoriu kariuomenėje: Bruno miesto policijoje Pittsburgho, o duklė Elenutė prižiūri mus senatvėje.

— Ačiū už suteiktas žinutes, o dabar pažūrėkime ką jodmaus rodo televizija, — baigiau pasikalbėjimą.

M. B.

Spaudos puslapiuose

TRŪKŽOLIŲ PARDAVEJŲ TREŠTAS SUSIJAUDINO

„Darbininko“ pasisakymas dėl prof. M. Biržiškos vėl bandymo grįžti į politinę veiklą ir jo pareiškimų „Vienybėje“ didžiai sujaudino B. Railos įsteigto trūkžolių pardavėjų tresto galvas. „Vienybės“ 22 nr. vienas tų trūkžolinių, S. Kundrotas, gailiai nusivėrė, kad „Darbininkas“ esą sergąs gumbo ir, deja, nepasinaudojās seniai B. Railos paskelbtais nuo gumbo vaistais. Galima p. S. Kundrotą užtikrinti, kad „Darbininkas“ yra sveikas sveikutėlis, ir kol kas jam nėra reikalo vaistais nuo gumbo rūpintis. O kad ir šiaip niekas tals B. Railos vaistais nesidomi, patys tresto vedėjai kalti — turėjo paskelbti, kur jie tą trūkžolių ir babaunų parduotuvę įsteigė. Dėl to, tur būt, net ir mėgėjai šundaktarių žolelėmis gydysis pas juos neapsilanko.

Taip nusivėręs, S. Kundrotas pradeda pulti „Darbininką“ ir ginti M. Biržišką. Kadangi dalykas ne taip lengvai apginamas, tai gynybas iš pat pradžių griebiasi „stiprių argumentų“. Esą „Darbininko“ elgesys — tai gumbas, klaidančio pamišimas, patrakėlių įsiutimas, banditizmas, politinė demagogija, šmeižimas, moralinis gangsterizmas ir t.t. ir t.t.

Dėl šių S. Kundroto „stiprių argumentų“ joks sveikos galvos žmogus, žinoma, nesiginčys. Paliekame patiems skaitytojams nuspręsti, kas iš tikro yra „įsiutęs patrakėlis“ — „Darbininko“ straipsnio autorius ar p. S. Kundrotas. Tačiau į keletą kitų „Vienybės“ publicisto pasisakymų verta atkreipti dėmesį.

Pirmiausiai tasaj prof. M. Biržiškos gynybas piktnasi, kaip „Darbininkas“ galėjęs išdrąsinti pulti tautos veteraną. Dėl to pasakytina, kad „Darbininkas“ prof. M. Biržiškos turimus nuopelnus pripažįsta. Tačiau kas nori naudotis tautos veteranu pirmenybėmis, turi nesikišti į politinius tarpgrupinius ginčus. O jei į tokius ginčus įsijaukia, atsistoja kurios nors politinės grupės pusė, tai tuo pačiu atsistoja jau ne tautos veteranas, bet eilinio politiko plotmėje ir politinėse diskusijose neturi jokios teisės slapstyti nuo kritikos už tautos veteraną skydo.

Taip šis dalykas yra visame demokratiname pasauly. Štai grįžo iš Europos gen. D. Eisenhoweris. Jo draugai pasiūlė kad ir jam būtų duota proga pasakyti savo žodį kongrese, kaip buvo duota gen. MacArthurui ir kitiems po tam tikrų misijų atlikimo namo grįžusiems JAV generolams. Bet į tai atsakymas buvo trumpas ir aiškus: jei Eisenhoweris būtų grįžęs kaip generolas, tai nebajotina tokia pagarba jam turėtų būti parodyta, tačiau tai jam nebeprilauso, kai jis grįžo kaip partijos žmogus ir politinis veikėjas. Yra ir dar radikalesni pavyzdžiai. Petain Prancūzijoje naudojosi labai didele pagarba. Tačiau kai jis įsikūjo į politiką ir ta jo politika prancūzų buvo pasmerkta (kitas klausimas teisingai ar ne), tai garsusis Verduno gynybas buvo pašalintas iš Prancūzų Akademijos, neteko Prancūzų maršalo titulo ir buvo pasmerktas mirti, o paskui kalinamas ligi gyvos galvos. Taigi kas įsikūjo į aktualią dienos politiką, nors partijos atstovas, tasai neturi jokios teisės jo politinių žygių ar pareiškimų kritika piktnasi, remdamasis tuo, kad jis esą tautos veteranas.

Kartu S. Kundrotas nori apginti M. Biržišką ir nuo priekaištų, kad jis, Sovietams oku-

pavus Lietuvą, padovanojo „tarybinei liaudžiai“ savo ūkį. Gynėjas įtikinėja, jog to M. Biržiška negalėjęs padaryti, nes ūkio neturėjęs. Kartu dar priduria, jog nesą gi nieko blogo, ką nors Lietuvos liaudžiai padovanojo. Bet kam neigti visiems žinomą, nes savo laiku viešai paskelbtą dalyką. Apie Biržiškos dovana „tarybinei liaudžiai“ visiems žinoma. Nebent jo gynybas nori pasakyti, kad padovanotasis objektas netinka vadinti ūkiu, nes jam, tur būt, atrodo, jog jei nėra tam tikro skaičiaus hektarų ir tame plote kelių dešimtų besiganančių karvių, tai dar ne ūkis. Tačiau reikia pažymėti, kad ekonomisto akimis lygiai yra ūkis tūkstanties ar daugiau ha, kaip ir nedidelė sodyba ar net paskiras namas. Todėl nėra jokio skirtumo, kokio dydžio ar kokios rūšies ūkį M. Biržiška tuo atveju yra padovanojęs. Svarbu pats dovanojimo faktas. O kad padovanotą ką nors liaudžiai nėra savime blogas dalykas, tai ir „Darbininkas“ pažymėjo. Tačiau kyla klausimas,

Kodėl M. Biržiška tą liaudį pamatė tik tuomet, kai atėjo bolševikai ir prasidėjo turto nacionalizacija?

Tokia „liaudies meilė“ užsidegė tomis dienomis ne vienas prof. M. Biržiška. Tokių dovanojimų priešaky žygiavo net Kipras Petrauskas, padovanojęs „tarybinei liaudžiai“ tautininkų vyriausybės jam parpinimą dvarą. Ir dar pažymėtina, jog, vos tik vokiečiams į Lietuvą įžengus, daugeliui tų dovanojimų liaudies meilė išrūko kaip dūmas, ir jie pradėjo savo dovanas atsiiminti, tik ne visiems pavyko. Štai, kas kelia klausimą, kiek tos dovanos plaukė iš tikros liaudies meilės.

Čia pat reikia pastebėti, jog iš susijaudinimo S. Kundrotas net gerai nepaskaitė, kas „Darbininke“ buvo parašyta. O ten buvo kalbama ne apie tai, kad M. Biržiška pirmininkavo vokiečių okupacijos metais suauktai konferencijai, bet kad buvo pirmininkas prie Kubiliūno įstaugos sudarytos tarybos. Taip pat „Darbininke“ nebuvo pasakyta, jog M. Biržiška ketino nacių prašyti, kad leistų lietuviams stoti į kariuomenę. Jis tik pritarė tokiai konferencijai, kuri panašų uždavinį turėjo. Be reikalo S. Kundrotas iškraipo „Darbininko“ žodžius ir paskui dėl jų jaudinasi.

ATVIRAS LAISKAS

PONE REDAKTORIAU,

Kai „Vienybės“ laikraštis mane asmeniškai stengiasi prasimanymais diskredituoti (Brazaitis esą pats siūlęs į užsienio tarybos valdytojus; Brazaitis esą „krikdemų keliamas į būsimos Lietuvos ministerius pirmininkus“ ir pan.), esu pasiryžęs tylėti. Bet tylėti jaučiuosi neturįs teisės, kai norėdamas suniekti mane, tas laikraštis kerta neteisingsus ir nenupelnitus smūgius tai institucijai, kuriai kitados Lietuvoje buvau įpareigotas atstovauti — Laikinajai Vyriausybei.

Dabar kaip tik artėjant metinėms sukilimo ir Laikinosios Vyriausybės suaktyms, toks smūgis jai suduodamas „Vienybės“ (1952, 5.30) tvirtinimu, kad esą aš, kaip „Laik. Vyriausybės ministerio pirmininko pareigas einantis“... „1941 metais vokiečiams pražygiavus Lietuvai žemes, oficialiai (m. p. B.) prisistatė to sektoriaus vokiečių kariuomenės vadui ir pasiūlė 100.000 Lietuvos vyrų padėti

Tur būt, jausdamas, kad visų tuo savo ginamojo dar neapginęs, S. Kundrotas išsina į frontą dar su kitais „sambiais pabūklais“. Kai seniau kokią bobelę pričiupdavo už ką nors, tai ji, užuot pati gynusis, pradėdavo šaukti, kad ją pričiupusio senelė buvo ragana, o senelis ar prosenelis sodus naktimis apskindavo, ar ką nors panašaus daręs. Ir S. Kundrotas mano, kad toks metodas jam taip pat naudingas. Tad jis šoka kaip meška ant dūmų, puldamas prel. M. Krupavičių ir prof. J. Brazaitį. Vienas siūlėsis bolševikams į bendradarbius, o kitas siūlėsis vokiečiams 100.000 lietuvių karių.

Dėl to p. Kundrotui tenka pastebėti, jog

jai ir iš tikrųjų jo puolamieji būtų padarę kokią negirtiną veiksmą, tai dėl M. Biržiškos žygių nė per plauką nepasidarytų geresni.

jai yra nevykęs. Joks nevykęs darbas negali būti tuo pateisinamas, kad yra ir daugiau blogų pasiegių.

Tačiau reikia pastebėti, jog Kundrotas ir puola M. Krupavičių ir J. Brazaitį tik iš „patriotinio įsiutimo“, jo paties žodžiais tariant.

Iš tikro tik įsiutęs patrakėlis gali laikyti blogu dalyku, jei kas, kad ir bolševikų, prašo palikti žmonėms religinę laisvę. Reikia net pasakyti, kad, sovietiniam režime gyvenant, toks žygis rodo tikrą drąsą. Tai toli gražu nepalyginamas dalykas su „tarybinei liaudžiai“ dovanomis. Ir, tur būt, nė pats Kundrotas nebandytų įrodinėti, jog Krupavičius buvo bolševikų laikams jiems patikimu žmogui, kaip buvo laikomas M. Biržiška, ką jis pats pažymi, net nurodydamas ir pagrindą (žiūr. M. Biržiškos brošiūrą apie Vilniaus universitetą). Tas pagrindas buvęs, kad jis buvęs socialdemokratas ir veikęs Sovietų Tautų Kultūrai Pažinti bei Lietuvių Žydų Susiartinimo draugijoje. O tą vieną dalyką — prašymą religinės laisvės — Kundrotas ir prikiša Krupavičiui.

Jau tiesiog juokingas Kundroto priekaištai prof. J. Brazaitiui. Esą kažkokie liudininkai girdėję, kaip jis vokiečiams siūlęs 100.000 lietuvių karių. Mes siūlome „Vienybei“ ir S. Kundrotui tai įrodyti. Ir jei jie to neįrodys, lai nelaiko musu blogu, jei mes juos laikysime iš tikrųjų tik įsiutusias patrakėliais ir moraliniais gangsteriais. O jei su tuo jie nenorėtų sutikti, gal teiktųsi pasakyti, koks gi vardas tinka asmenims ir laikraščiams, kurie šmeižia ir demagogijos tikslais panašius dalykus prasimano ir skelbia.

vokiečių kariuomenei rytų fronte. Ir viena laimė, kad tuo metu išdidis ir savimi pasitikintis vokiečiai tada tą beprotišką jo pasiūlymą atmetė.

Tai jau kaltinimas ne tik man asmeniškai. Dėl jo turu kategoriškai pareikšti, kad jis nuo pradžių iki galo pramanytas:

Viena, Laikinojo Vyriausybės tokio pasiūlymo klausimas niekada nebuvo ne svarstytas;

Antra, kokiame tos vokiečių kariuomenės vadui nei oficialiai nei privačiai nebuvau prisistatęs. Taigi nei tokio siūlymo tam vadui negalėjau daryti, nei jis jo atmeti.

Tikėdamas, kad Jūs, Pone Redaktoriau, būsite malonus atkreipti dėmesio į šį ano prasimanyto atitaisymą, prašau priimti mano padėkos ir pagarbos pareiškimą.

J. Brazaitis

1952. 6. 5.

Senat. R. B. Russell, noris kandidatuoti į prezidentus, savo rinkiminės kampanijos vadovu pasiskvietė senat. E. C. Johnson. Po savo laimėjimo Floridos pirminiuose rinkimuose, Russell turis gerų viltų būti nominuotas, kaip jis pareiškė spaudos atstovams.

DARBININKAS Patriarchas šaukia: - Garbė Stalinui!

KAIP BUVO SUREŽISUOTA "PASAULINĖ BAZNYČIŲ TAIKOS KONFERENCIJA MASKVOJE." KOKS VAIDMUO TENKA LIETUVIAMS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisyso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KODEL JOS REIKIA

— JAUNIMO neuždarykit lietuviškoj pirkioj. Neatitvertkit nuo gyvenimo. Sudarykit sąlygas jam įsilieti į amerikonišką gyvenimą, kuriame jis kurs savo ateitį, prilygdamas amerikonus ir su jais lenktyniaudamas. Dėl to neatkalbėkit jį nuo amerikoniškų mokyklų, kurios juos tegali paruošti tokiame gyvenime.

Daug tiesos tame samprotavime. Pirmiausia, lietuvių jaunimas turi ne tik prisivytį amerikonišką jaunimą, bet, jei norit, net jį pralenkti. Tada tik jis atsistosis gyvenime tarp pirmutinių. Tokių mums reikia. Ir malonu pažymėti jau dabar tuos negausius faktus, kad lietuvių vaikai amerikoniškose mokyklose pasirodo kaip pirmieji mokiniai.

Bet ar lietuvis pralenks tada, kai jis amerikonu virs ir pasiskubins atitrukti nuo savo tautos? Toli ne taip. Tik tada, kai jis įsigys visa, ką turi gražaus amerikonas, ir dar daugiau už jį — būtent, ką turi gražaus europietis ir lietuvis.

Vien amerikoniškoj mokykloj jis to negaus. Jam būtina ir lietuviška mokykla, šeštadieninė ar kitokia, kurioje jis pažintų lietuvių tautos kelią, pamėgtą jos kūrybą ir pajautų jai meilės.

Istatydami jį į amerikonišką mokyklą, sudarome jam sąlygas vyti eilinį amerikoną. Neduodami jam lietuviškos mokyklos, jį skriaudžiame, nes atimame sąlygas laimėti jam už amerikoną daugiau.

Bet, gal būt, norėdami išlaikyti jaunimą lietuvišką, skriaudžiame kraštą, kuris jį priėmė ir parodė kilnaus svetingumo. Ne. Skriaustume tada, jei norėtume paruošti kraštui blogą darbininką, nedėkingą ir nelojalų. Bet toks gali atsirasti tarp tų, kurie greitai suamerikonėja. Tokis gali būti įtartinas. Jis gali priklausyti prie tų, kuriuos vadiname konjunktyrūs, prisitaikymo, prisilaukimo žmonėmis. Šiandien Amerika stipri ir turtinga, tad apsimoka suamerikonėti, užmirštant visa kita. Bet jeigu rytoj ištiks Ameriką smūgis, tokie gali pasirodyti labai nelojalūs, jei tai jiems, žinoma, bus naudinga. Kas tėvus ir tėvų kalbą greitai užmiršta, tas dar greičiau užmirš valstybę. Ir priešingai: kas lieka ištikimas tėvams bei jų papročiams, tas bus ištikimas ir lojalus tam kraštui, kuriame jis gyvena, net tada, kai ateis sunkios dienos.

Šią tiesą nujautė širdimi senieji ateiviai. Jie puolėsi kurti lietuviškas parapijas bei mokyklas. Ir jie neapvylė, nes senieji lietuviai buvo ištikimi ir savo "kraujui" ir Amerikos valstybei. Neapvylė ir jaunimo, nes šiandien randam eilę iš senosios kartos kilusių lietuvių, kurie yra įsijungę į amerikoniško gyvenimo aukštą vietą, bet likę ištikimi lietuviai, seka lietuvių knygas ir gyvenimą.

Bet tokių ir net stipresnių už juos mums reikia ne vieno ir ne desimties, bet daug daug. Už tat vertas dėmesio rūpestis, kaip sustiprinti lietuvišką švietimą, kaip tam reikalui suteikti visas sviesiasias senųjų ir naujųjų ateivių pajėgas.

Faktiškai ruošdamiesi į karą, bet norėdami laisvajam pasauliui apdumti akis, nes jame vis dar pasitaiko tokių, kurie, patys neišgyvenę sovietinės tikrovės, kartais vis dėlto tebetiki jų gudriai paslėpta ir nekaltais tituluais pravedama propaganda.

Sovietai ypač nuo pereinamųjų pradėjo nepaprastai plataus masto ir intensyvumo kampaniją prieš Vakarus ir Vatikaną.

Jį įtraukiami visokie religiniai sąjūdžiai ir bendruomenės, kurių vardu veikiama, norint parodyti, jog vis dėlto Sov. Sąjungoje esanti sąžinės laisvė, o Vakarai begėdiškai meluoja. Net daugiau: toji sąžinės laisvė ten ne tik klestinti, bet, išlaisvinta iš visokių "buržuazinių ir imperialistinių" varžtų, tariau laisvai veikiančių tų įvairių relig. bendruomenių vadovų lūpomis pasmerkia "Vakarų imperialistus", prakeikdami juos kaip karo kurstytojus ir laisvų piliečių žudytojus.

Toji propaganda ypač koncentruojama įvairių pernai birželio 16-24 d. Maskvoj suauktojų pirmojo "įvairių bažnyčių konferencijoj",

j kurią buvo atgabenti ir Lietuvos katalikų vardu turėję kalbėti įvairūs atstovai, kurių titulu paskiau emvėdėdai išdėrino visokių propagandinių triukų. Dar ir dabar ne vienas iš mūsų tautiečių gerai atsimena, kaip kadaise, per pirmąją bolševikų okupaciją Lietuvoje,

Kaune poros agitatorių pranešimo išlausyti buvo suauktas mitingas, kuris "pareiškė norą dėtis prie Sov. Sąjungos." Ir po tuo pareiškimu netikėtai išdygo, kaip tariamai pasirašiusių ne tik pavardės tų, kurie jį buvo gavę kvietimus, nors neuėjo, bet ir tų, kurie tokių pakvietimų visai nebuvo gavę. Tie, kurie tuometinį "Tiesos" redaktorių Zimaną reikalavo tą netiesą atsaukti, kadangi po minimumu "prašymu" jie savo parašų nebuvo padėję, jau seniai išvydo Sibiro taigas. O apie kokį nors jų valios pareiškimą ir pačių parašų po minimumu "visuomenės veikėjų ir kultūrinių atsisaukimu" negali būti nė kalbos. Taip ir čia: faktiškai minimosios konferencijos "nuopelnas" bolševikams buvo tas, kad jau ne enkavedistų, bet — jų nagano turinčių klausyti atskirų relig. bendruomenių vardu praversti ir pasauliui pademonstruoti įvairūs nutarimai bei sūčiai, būtent:

1. Visos pravoslavų bažnyčios buvo paskatintos "visais atžvilgiais remti Pasaulio Taikos Tarybą". 2. Visų jų vardu buvo pareikšta, kad "visos jos pilnai ir oficialiai pripažįsta, jog Sov. Sąjunga yra valstybė, kuri tiek krašto viduje, tiek santykiuose su užsieniais kuria ir gina taiką." 3. Buvo nutarta "taikos akcijai užmezgti santykius su kt. relig. bendruomenėmis Sov. Sąjungoj ir kominformo kra-

tuose." 4. Sueiti į sąlytį su įvairiais atstovais šių relig. bendruomenių: evangelikų, katalikų, musulmonų ir kt., veikiančių už Sov. Sąjungos ir satelitų ribų Europoje, Azijoje, Afrikoj ir Amerikoj, tuo būdu

sukuriant "religinių bendruomenių pasaulinį taikos frontą."

5. Nustatyti priemones, kaip reikia kovoti su Vatikanu, "pasaulinės reakcijos centru", remiančiu agresyvią JAV ir D. Britanijos politiką "prieš SS ir kt. Azijos tautas."

Jei tai būtų buvę skelbiama kom. partijos ar MVD vardu, niekas tuo būtų netikėjęs, bet dabar tam labai praverė nežmoniškai terorizuojamų religinių sambūrių ir bendruomenių skraistė, nors faktiškai viskas iki pačių smulkmenų buvo aptarta tiek MVD, tiek partijos pareigūnų, kurie iš tikro parinko tikruosius šios ir kitų konferencijų statistus. Taip konferencijos vardu buvo sudarytas komitetas, kuris — pagal MVD direktyvas — nusprendė per 1952 m. pirmąjį pusmetį suaukti Maskvoje "kovai už taiką pasaulinė bažnyčių ir religinių bendruomenių konferenciją". Jam į talką atė'o kiti du spec. komitetai. Taip kilo mintis ir

taip buvo paruošta "pasaulinė bažnyčių konferencija", kuri š. m. gegužės mėnesį buvo sukviesta posėdžių į "Maskvos dvasinę akademiją, esančią už

30 km nuo Sovietų sostinės buv. Zagorskio vienuolyne." Konferencija truko 4 dienas ir buvo paskelbta, kad esanti "pirmoji tos rūšies konferencija Maskvoje", j kurią savo atstovus turėjo pasiųsti 27 Sov. Sąjungoj veikiančios bažnyčios ir religinės bendruomenės: pravoslavai, katalikai, žėdai, mahometonai, budistai, baptistai, kalvinistai, metodistai, adventistai ir kt. Nors ji buvo išreklamuoja kaip "pasaulinė konferencija", iš tikrųjų iš to pasaulio ten nieko nepasirodė. Neatvyko ne tik past. Niemoelėris, bet ir visi kiti kvietieji komunistams palankūs dvasininkai, išskyrus olandų Fev. pastorių O. van Dahliną ir vieną suomių atstovą, atsiųstą "del viso ko", nes neatsiųsti visai nieko tokiems suomiams būtų perdaug pavojinga. Kaip ir buvo galima laukti, per atidarymo kalbą

Maskvos patriarchas Aleksiejus, bolševikinės pravoslavų bažnyčios galva, suauko: "Garbė didžiajam Stalinui!", o kiti kalbėtojai turėjo keikti JAV ir Vakarus už "imperializmą". Konferencija praeikė JAV už bakteriologinį ir cheminį karą Korejoj ir Kinijoj, ypač išdėrgė Vatikaną ir Popiežių Pijų XII "už bendradarbiavimą su JAV ir kurstymą kat. dvasininkijos" Sov. Sąjungoje ir satelitiniuose kraštuose. Drauge viso pasaulio bažnyčios ir relig. bendruomenės pakviestos prisidėti prie taikos akcijos, priešintis apginklavimui, kovoti visokiais būdais prieš karą propagandą ir vad. "Šaltąjį karą", vedamą dabar Atlanto pakto valstybių prieš Sov. Sąjungą ir kominformo kraštus.

"Taikai apsaugoti" skatinama suaukti "viso pasaulio tikinčiųjų kongresą", j kurį savo atstovus turėtų pasiųsti visokios tikėjimų ir įsitikinimų žmonės. Specialiai tam reikalui sudaryta komisija "išanalizavo ir atskleidė katalikų ir protestantų misijų begėdišką veiklą Kini'oj", kur jos buvo apšauktos, kad vedą špionąžą, "sabotuoja krašto atsistatymą", varo "priešingą propagandą" ir kitais būdais stengiasi pakenkti kinų liaudžiai. Kita specialiai komisija, sudaryta iš įvairių religijų atstovų, buvo skirta "paiteikti akivaizdžių įrodymų Vatikano nusikaltimams atskleisti", kur Vatikanas vėl buvo bolševikiškais metodais apkalintas, kad verčiasi šnipinėti, pogrindine veikla, diversiniais aktais. Reikia pripažinti, jog

ši kartą buvo taip pat "specialiai pasirūpinta katalikais Lietuvoje ir visoje Sov. Sąjungoje"

Neatitardamas smarkaus lietaus. Anglijos min. pirm. Churchillis stebi arklių lenktynes, kurių jis yra didelis mėgėjas.

Jie netik sugestionuojami, bet tiesiog terorizuojami, jog proklamuoti "už tuos nusikaltimus lietuvių liaudžiai ir viso pasaulio darbo žmonėms" nutraukti visokius santykius su Vatikanu ir nuo jo nūsiskuk.

Bolševikiniam pravoslavams suaugtuoti pagal MVD direktyvas buvo sudaryta SSSR pravoslavų komisija, kuriai vadovauti buvo parinkti metropolitai Grigorijonas, Nikolajus, Jonas. Užsieny gyvenantiems pravoslavams "sudoroti" buvo parinktas Antiochijos ir visų Rytų patriarchas Aleksandras. Šios komisijos uždavinys — palaikyti nuolatinį ryšį "taikos reikalui" tarp pravoslavų Europoj, Azijoj ir ypač JAV. Minimai komisijai buvo taip pat subordinuoti Libano metropolitas Ilija. Visi pravoslavų centrai, kurie palaiko ryšį su vad. "Gudų emigracija", pagal gautas MVD instrukcijas turi būti susmukdyti. Bolševikams į "pagalbą" taip pat pakviestos "Kaukazo kraštų bažnyčios", ypač vad. armėnų bažnyčia Art. Rytuose. Tuo tarpu armėnų bažnyčia Libanone ir Jeruzalėje, kuri palaiko santykius su Vatikanu, turi būti traktuojama kaip bolševizmo ir "taikos" priešas. Senovinių apeigų krikščionių komisijai vadovauti buvo paskirtas Maskvos arkiv. Flavijanas, o jam į pagalbą pristatytas Kišiniovo, Odesos etc. "vyskupas" Josifas. Šios komi-

(Nukelta į 4 psl.)

Eisenhoweris savo gimtojo Abilene, Kan., teat. re. atsakinėja spaudos atstovams į klausimus.

M. ZOŠCENKO

ONA ANT KAKLO

Policininkas, kurį aš pažinau, stovėjo sargyboje. Dienos metu. Ant Respublikos tilto, Jūs žinote, kad ten plaukia plati Neva. Sukuringos bangos ritasi į tolimą, o mūsų policininkas stovi sargyboje. Galimas daiktas, jis stebi paminklinius pastatus, arba galvoja, kaip jis, dar vaikas būdamas, įbrides kare ir sveikatos turis per kraštus. Pagaliau jis esąs jaunas. Staiga jį pamato, jog aukščiau paminėta pilietė ne-

ryžtingai prisiliečia tilto turėklų ir susimąsčiusi žiūri į tamsiąsias bangas apačioje. Policininkas pagalvoja: "Palauk, aš šios pilietės iš akių nepaleisiu!" Ir juo daugiau jis žiūri, juo labiau pastebi, kad ta jauna moteris yra susijaudinusi ir kažko būsči. Ji slenka palei tilto užtvarą smulkiais netikrais žingsniais.

Taigi jis atidžiai stebi tą pilietę. Jis panori prie jos prieiti ir pakalbėti apie jos dvasinę ir moralinę savijautą. Tik staiga jis pamato, kaip ta, dar jauna moteris, šūkterėjusi persiveria per tilto turėklus — o koks siaubas! — ir dingsta juodam bangų verpete, iš kur jau nėra kelio atgalios.

Visa tai jis mato vienu mirksniu. Nusviedžia savo kepurę žemėn ir atsijusios diržą. Mūsų narsuoliui, suprantama, nebuvo kada galvoti apie kokius pagyrimus ar dovanas už jo drąsumą — apie laikrodį su įrašu ar

ba sidabrinę papirosams dėželę. Iš tikrųjų tikra narsa yra aukštesnė už tokius atžymėjimus. Bet mums atrodė, kad už savo žygi ir vyriškumą turėjo ką nors paskui gauti. Prieškariniai laikais už menkiausių niekniekių buvo dalinami ordinarai, kaip "Ona ant kaklo" arba "Vladimiras ant krūtinių". (Caro laikų Onos ir Vladimiro ordinarai. Vert.). Taip pat buvo pakišami įvairiausi medaliai su įrašais.

Suprantama, tada būta daug beprotystės. Tačiau už gelbėjimą plaukiančių arba skęstančių turėjo gi būti kuo nors atlyginta. Psichologiniu atžvilgiu tai buvo neišvengiama.

Taigi mūsų policininkas nusviedė kepurę ir diržą, neturėdamas nei minties sulaukti kokių žymenų. Paskui jis skubiai nuėmė nuo savęs švarką, nusiėmė aulinius batus ir — prašau man atleisti — krito į vandens ir vienomis kelnėmis, tokiomis išpūstomis, idant galėtų greičiau išgriebti dingusią pilietę. Jis murtelėjo į vandenį, į prasiskyrusias šaltas vilnis, ir mato, kad jo skenduolė vienam akimirksniui išstūmė į paviršių. Kokias dvi sekundes, be

abejo, ji ten pasilaikys, o paskui jau visai nugsims į upės dugną. Kai ji taip minutėlei išplaukė, atrodė labai apgalvotinai. Jos skrybelaitė jau buvo nuplauta. Jos suknelė buvo prilipusi prie liemens. Burna pilna vandens, galingas akis įbedusi į dangų, iš kur laukia kožkokio stebuklo ar išgelbėjimo. O išsigelbėjimas yra čia pat. Mūsų narsuolis policininkas drąsiai skrodžia bangas ir šaukia: "Lai kikitės valandėlei ant vandens!" Paskui jis nugriebia ją už tamsiai rusvų plaukų ir tempia į krantą. Ji, visai suglebusi, pluduriuoja paskui tą narsuolį, kaip koks laivas.

Ant tilto ir pakrantės prisirenka žmonių. Visi baisiai klyka ir šaukia. Kažkoks pusprotis nubėga ieškoti gelbėjimosi juostos, kada jos niekam nereikia: mūsų drąsuolis plaukia kaip žuvis. Kažkas nubėga į muziejų ir iškviečia greitąją pagalbą. O kažkokia dama pasiima ir išdidžiai neša policininko kepurę, švarką ir aulinius batus.

Policininkas su savo našta išrėpioja į krantą. Visi aplink juodu sustoja. Vienas sušunka "Bravo!" Kitas nugriebia sken-

duolę už rankos ir sako: "Ji dar gyva."

Tada jau skenduolė atveria akis ir spoko į dangų. Dangų šviečia saulė. Prieš ją yra visas gyvas ir stebuklingas pasaulis. Paskui jis išsigelbėjimo. O išsigelbėjimas yra čia pat. Mūsų narsuolis policininkas drąsiai skrodžia bangas ir šaukia: "Lai kikitės valandėlei ant vandens!" Paskui jis nugriebia ją už tamsiai rusvų plaukų ir tempia į krantą. Ji, visai suglebusi, pluduriuoja paskui tą narsuolį, kaip koks laivas.

Ji atidaro akis, išsiplaukia vandenį ir sako: "Ak!" ir paskui "Pfu!" Ji pažvelgia dar į policininką ir pasako: "Merci". Ji sako "Merci" ir ieško jo rankos, kad ją paspaustų. Policininkas gi prataria: "Bet, bet" ir taip pat išlieja vandenį iš plaučių savo krūtinių.

Viena sena tetulė, kuri iš smalsumo visa kita pasaulyje pamiršta, prisilūnusi klausia: "Ar kas nors tavęs daugiau nemylė, o gal pametė?" Skenduolė atsako tylutėliu "Taip."

Po to visi nusprendžia, kad ši jauna moteris bus greičiausiai turėjusi neurastenikus tėvus. Beveik visi pastebi, kad ji yra

kiek isteriška ir pametusi ryšį su gyvenimu. Jos klausia, kur ji dirbanti, ir ji atsako: "Virimo Meno Institute".

Tuo metu privažuoja greitoji pagalba. Jaunoji moteris palaima už pažastų, įtupdoma į automobilį ir uždaroja. Visi sustoja aplink vežimą. Policininkas, jau spėjęs apsisukti sausais rūbais, mostelėja jai ranka ir žengia į savo sargybos vietą. Visai suprantama, kad jis meta žvilgsnį į savo rankas, kurios atliko tokį kilnų darbą. Kažkas iš minios sušunka: "Prasiskirkite, duokite jam vienos praetis!" Jis dar kiek paeina, dar pažiūri į išgelbėtą moterį ir sako: "Stokite kas nors į mano vietą: tą išgelbėtą pilietę aš dar palydėsiu į ligoninę." Jis įsiroglina į automobilį ir nuvažiuoja.

Po savaitės ji pasikviečia tą policininką pas save. Jis dabar lanko ją kasdien ir vis teiraujasi apie jos sveikatą, o ji ima drebėti dėl to uolaus ją rūpinimosi. Ne dėl to ji pasidaro būsči, kad vėl norėtų į vandenį šokti. Ji kantriai pakencia jai lankymus ir vis nepamiršta pasakyti "Merci". Bet kai jis išeina, ji nusigriebia už galvos ir šaukia: "To jau perdaug."

Staiga vieną dieną jai išskloto savo jausmus ir prisipažįsta, kad nei vienos moters nėra dar taip mylėjęs, kaip ją. Jis jai pasiūlo įsiregistruoti. Pilietė labai apsidžiaugė, kad reikalai pakrypo ton pusėn, išteka už jo ir užtikrina, kad pirmoji jos meilė yra pradingusi amžinai. Jie dažnai prisimena tą dieną, kai jis ištraukė ją iš vandens, o jis savo pažįstamiems vis pasigiria: "Dar dvi sekundes — ir žuvys būtų sudorojusios tą pilietę." O pažįstamieji jam atsako: "Jūs esate jaunas nepatyręs žudeika, kad ištraukėte iš vandens tą Oną, Vosyliaus dukterį."

Pagaliau jį pasirodė esanti tikrai nervinga būtybė. Netrukus po vedybų pradeda jam ištisinėti visokiausias scenas. O jis visai kantriai pakencia ir sako, kad jis pats nežinąs, kodėl jai mylis kaip savo gyvenimą. Jie ir ligi šiol taip gyvena. Mūsų didvyris, jei taip galima pasakyti, turi "Oną ant kaklo". Vien jau dėl to jis turėtų gauti kokią dovaną, nors mažavertį metalinį pinigą, duodamą už plaukiančiųjų ir skęstančiųjų gelbėjimą. Šiaip jau gali būti prastai ir ne pagal nuopelnus.

Vertė L. K.

"Kas buvo nieks, tas bus viskuo"

M. Mickis pataria saugot galvas, o ne žemes

J. DIRZYS

Naujas žemės ūkio ministras M. Mickis buvo rokiškėnas, mūsų vietos giminės geras pažįstamas, daugelio mokslo dienų draugas ir bendramintis. Jis mokėsi Rokiškio gimnazijoje ir kelis metus vadovavo su manikiškais "Aušrinės" kuopelė. Vėliau gyvenimas juos visus nunešė skirtingais keliais, tačiau vasaros atostogų metu visi senieji "Aušrinės" veikėjai, paprastai per šv. Joną Kamajūse, susirinkdavo kurio nors ūkyje ir pasitarė visokiais reikalais. Agr. M. Mickis nuo šių žmonių nebuvo atitrūkęs; jį kelis metus mačiau savo giminės ūkiuose besiginčijant, kaip geriausia priešintis tautininkų valdžiai ir kaip organizuoti vietos ūkininkus prieš Lietuvos Tautininkų Sąjungos visokias išdaigas. Visi tie pasitarimų dalyviai, tuo metu stambi ūkių savininkai ir veiklūs vietos kooperatininkai, šiuos nutarimus vykdė. Rokiškio apskr. kooperatyvų nariai buvo kaip reikiant prieš tautininkus visados nuteikti. Net ir tautininkų Seimo rinkimus Rokiškio apskr. sužlugdė vietos ūkininkai, paprastai kooperatininkų nuteikti, vieningai nebedalyvavo šiuose paradinuose rinkimuose. Kai tautininkų pareigūnai paklausdavo, kodėl jis nedalyvauja rinkimuose, tai rokiškėnas ūkininkas trumpai jam atsakė: — Juk Smetona man algos ir taip nemoka. Išrink jam seimą ir be manęs.

Todėl, paskyrus agr. M. Mickį naujuoju žemės ūkio ministru, rokiškėnų buvo dedama daug jam vilčių, kad jis ūkininkų tai tikrai neparduosios Sovietams. Tačiau Liaudies Seimo rinkimus, kuriuos keliomis dienomis vėliau paskelbė, tie patys ūkininkai buvo sutarę lygiai taip pat, kaip ir smetoniskius, suniekti ir juose nedalyvauti. Nors ir didelio jam komunistinio teroro spaudžiamai rokiškėnai ūkininkai 1940 m. liepos

mėn. Liaudies Seimo rinkimuose beveik nedalyvavo. Anu metu balsavimo komisijos jų balsus pačios priskaitė, o nedalyvavusiųjų sąrašus perdavė besikuriančiai NKVD.

Liaudies Seimui paskelbus naują žemės reformos įstatymą, didelės panikos tarp ūkininkų dar nesijautė. Ji prasidėjo, kai tą "įstatymą" pradėjo vietoje vykdyti apskričių ir valsčių žemės reformos komisijos, kurioms visus nurodymus davinėjo slapsti partijos patikėtiniai. Vadinamasis "žemės reformos įstatymas" buvo tik vienas melas ir daugiau nieko. Pagal jį turėjo būti palikta ūkininkui 30 ha žemės, tačiau vietos partiniai jau projektavo ką kita. Jie pranešdavo, kad tas ar tas ūkis nusavinamas visiškai ir ūkiui valdyti iš apylinkės neturtingųjų gyventojų sudaroma komisija. Sekančią dieną nauju raštu buvo pranešama, kad jam paliekama 10 ha. Po dviejų dienų praneša, kad ir tai nusavinama. Viena tik buvo aišku, nes viešai buvo pareikšta, jog apie kolchozų steigimą Lietuvoje gali kalbėti tik liaudies priešai. Tačiau jau apskrities komunistų vadovybės planavo būsimųjų sovchozų ir kolchozų židinius. Tuo metu buvo atimtinėjami ne tik dvarai, bet ir kiek didesni, geresnės žemės ūkiai greta vienas kito, tuo pačiu parodant ir kas šiais nusavinimais dengiamas. Mūsų giminėje tokių visuotinių žemės atėmimų buvo net kelias. Tai viena, tai kita diena buvo nusavinamas vieno ar kito ūkis ir jo turtui sudaroma globos komisija, kurios pirmininku visados buvo koks nors svetimtautis. Be komisijos leidimo ūkininkas negalėjo ne tik parduoti gyvulių, bet ir pieno į pieninę išvežti, gyvuliams grūdų paduoti. Pagaliau jis negalėjo savo reikalais miestelį valdyti, o kartais net ir į kalvę arkliai pasagas pasiegti. Bet visus ūkininkus nuostolius turėjo

pats ūkininkas padengti, apmokėti "paslėptais pinigais".

1940 m. rugpjūčio mėn. turėdij (Rokiškio) visai atsitiktinai susirinko mano giminės "bežemiai" ir sutarė, jog reikia važiuoti pas agr. M. Mickį ir jam asmeniškai tuos vietinius saugaliavimus išdėstyti. Kadangi išvažiuoti ūkių savininkams reikėjo gauti leidimą iš vietinių ūkio priežiūros komisijų, o jo gali ir neduoti, tai dėl visos eilės dar kitų saugumo motyvų buvo sutarta pasiųsti kitus, mažiau varžomus šeimos narius. Tokia "komisija" pas agr. M. Mickį buvo sudaryta. Važiuoja jo viena giminaitė į stotį studijuoti medicinos ir jos teta, kuri dar gimnazijoje buvo su Mickiu tje pat "Aušrinės" valdyboje ir vos tik neliuko Mickiene, grynai sveikatos reikala. Pora dar abiturientų ir aš — susitvarkyti studijų reikalus. Daugiausia reikalų giminė

Laimingo Sovietų Sąjungos piliiečio gražūs sapnai...

kams reikės gauti leidimą iš vietinių ūkio priežiūros komisijų, o jo gali ir neduoti, tai dėl visos eilės dar kitų saugumo motyvų buvo sutarta pasiųsti kitus, mažiau varžomus šeimos narius. Tokia "komisija" pas agr. M. Mickį buvo sudaryta. Važiuoja jo viena giminaitė į stotį studijuoti medicinos ir jos teta, kuri dar gimnazijoje buvo su Mickiu tje pat "Aušrinės" valdyboje ir vos tik neliuko Mickiene, grynai sveikatos reikala. Pora dar abiturientų ir aš — susitvarkyti studijų reikalus. Daugiausia reikalų giminė

patikėjo man, kaip vyresniam ir turinčiam visą eilę kitų pažįstamų. Šalia visų tų ūkininkų reikalų mano giminė rūpėjo dar keturios šeimos kuo greičiausia iškrausti į užsienį. Nauji skundai ir kabinėjimai nerodė nieko gera, o prieš kelias dienas atsiradusi 30 km. pločio siena prie Vokietijos bei svetimų kraštų pasiuntinybių panaikinimas rodė tą patį. Turėjau pasiūlyti su švedų konsulu, ar kartais nėra kokios galimybės vienai šeimai šiek tiek

kiek, kuri atvykėly tuojau pat stacia galva iš savo kabineto išvydavo. Ji kiekvienam pasakodavo, kad apskričių žemės reformos komisijose sėdi patys geriausi žmonės, geriausiai pažįsta vietos reikalus ir jų sprendimais reikia būti patenkintiems. Ji skundų prieš tas komisijas nepriimanti, nes dabar smetoniniai buožės visiškai pasiūtę ir be reikalo tik skundžia geriausius liaudies sūnus. "Socialistinėje respublikoje skundai išėję iš mados", paprastai

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Kaip Lietuva sušūgirstyta

Lietuvos administracinis padalinimas dabartiniu metu taip atrodo: yra keturios sritys, kurios padalintos rajonais. Rajonų iš viso yra 87. Vilniaus miestas iš Vilniaus srities išskirtas kaip atskiras administracinis vienetas. Jis taip pat paskirstytas rajonais. Atrodo, kad Kaunas irgi tvarkomas kaip atskiras administracinis vienetas. Kauno vardu Kauno srityje nėra net rajono. Vilniaus srityje yra Vilniaus rajonas, bet jis, matyt, apima užmiesčio teritoriją.

Vilniaus srityje: yra šie rajonai: Vilniaus, Eišiškių, Šalčininkų, Nemėnėnų, Smėlių, Varėnos, Daugų, Druskininkų, Trakų, Vievių, Širvintų, Ukmergės, Kovarsko, Ignalinos, Švenčionių, Pabradės ir Naujosios Vilnios (24).

Kauno srityje: Panemunės, Kašėdorių, Žiezmarų, Jiezno, Alytaus, Simno, Veisiejų, Lazdijų, Kalvarijos, Prienų, Marijampolės, Vilkaviškio, Kybartų, Naumiesčio, Šakių, Kazlų Rūdos, Viliampolės, Vilkijos, Jurbarko, Raseinių, Ariogalos, Kėdainių ir Jonavos (23).

Šiaulių srityje: Šiaulių, Kelmės, Tytuvėnų, Užvenčio, Kuršėnų, Akmenės, Žagarės, Joniškio, Biržų, Joniškėlio, Vabalninko, Pasvalio, Linkuvos, Pakruojo, Radviliškio, Šeduvos, Dotnuvos, Ramygalos, Panevėžio, Troškūnų, Kupiškio, Pandėlio, Rokiškio ir Obelių (24).

Klaipėdos srityje: Klaipėdos, Priekulės, Šilutės, Pagėgių, Tauragės, Skaiduvilės, Šilalės, Rietavo, Sedos, Varnių, Telšių, Plungės, Salantų, Mažeikių, Skuodo ir Kretingos (16).

Vis daugiau skiriama rusų

Kaip matyti iš pranešimų spaudoje, vis daugiau rusų skiriama į įvairias vietas Lietuvoje. Pvz., Utenos raikomo (rajo nio komiteto) sekretorium paskirtas Balaev, Nemakščio komunistų organizacijos sekr. Samoilov, Vilniaus miesto Stalino rajono raikomo instruktorium A. Petrovič, Švenčionių raikomo partinio kabineto vedėju L. Tokmakov, fizinės kultūros instituto direkt. Gudano, ž. ū. minister. pavaduotoju Pavlov ir t.t. Iš paskutiniųjų žinių matyti, jog rusai Lietuvoje jau spraudžiasi ne tik į pačias aukščiausias vietas, bet ir į menkesnes. Tai rodo, kad Sovietai vis platesniu mastu ima si Lietuvos rusinimo.

LIETUVIAI PASAULYJE

DID. BRITANJA

Kodėl keliauja į Angliją?

Kas savaitę į Kanadą ar JAV išvyksta būreliai lietuvių. Išvykstantys gaudinanti komunistinio baimės; be to, sunku esą prisitaikyti prie Anglijos klimato bei žmonių papročių.

KANADA

Baigė studijas

Kingston, Ont., Queens universitete siemet inžineriją baigė du lietuviai: Jurgis Daugirdas ir Leonas Nekutavičius. Abu nauji inžinieriai tuojau gavo paskyrimus.

Is Toronto keliai į ūkius

Torontas yra stipriausia lietuvių kolonija. Pastarųjų dviejų metų bėgyje nemaža lietuvių išsikėlė į ūkius tapdami savininkais, nuomininkais ar pusininkais. Ypač mėgstamas tabako ūkis.

Aukos Tautos Fondui

Toronto lietuviai, kaip jauna kolonija, yra veikli ir dosni. Praėjusiais metais Tautos Fondo reikalams buvo suaukota apie 1500 dol.

URUGVAJUS

Pradeda statyti lietuvišką bažnyčią

Gegužės 13 d. Montevideo mieste buvo užpirta žemės sklypas lietuviškai bažnyčiai. Išmokėjus skolą už žemę, tikimasi pastatyti bažnyčią ir sukurti lietuvių katalikų centrą. Nors komunistuojančių lietuvių ten yra gausiau negu kitose lietuviškose kolonijose, bet, kun. Vl. Mikalauskui ir misionieriui T. J. Bružikiui uoliai dirbant, nemaža jų pradeda susiprasti ir grįžti prie savo tikėjimo ir lietuviybės.

BELGIJA

Išvažiuoja Kanadon

Belgijos lietuvių kolonija bėgia visai sumažėti. Daugiausia išvyksta Kanadon. Paskutiniu laiku Kanadon išvyko: Benediktas Algis, J. Girevičius; JAV išvyksta Vyt. Budrevičius, Br. Matukas; į Vokietiją — J. Celkys, J. Jonaitis. V. Liutkevičius iš Liežo, S. Zaikauskas,

Lietuvis milijonierius

"Laikas" rašo, kad Posados mieste ypač gerai įsikūrė lietuvis urmininkas K. Kliukas, miško pirklys milijonierius St. Firevičius, maisto krautuve turti F. Daugirdienė ir kit. Paragavę buvusią mažą lietuvių ūkininkų koloniją, vadina Colonia Baltica, sunykę.

DEMESTIO

Artinasi mokslo metų pabaiga. Geriausia dovana moksleiviams LIETUVIŠKA MALDAKNYGĖ

"JAUNUOLIŲ MALDOS"

kurią paruošė KUN. P. KIRVELAITIS Gaunama pas visus spaudo platintojus ir pas leidėją: E. VILUTIS, 3736 Polaski St., E. Chicago, Ind.

PATRIARCHAS ŠAUKIA...

(Atkelta iš 3 psl.)

sijos uždavinys — "taikos akcija" praversti Sov. Sąjungoje ir tarp kituose kraštuose esančių šios kategorijos tikinčiųjų. Vad. "karo nusikaltimų ir kontraktacijos prieš Vakaruose vedamą karo propagandą" komisijai vadovauti buvo pavesta evangelikų ir baptistų tarybos nariai: J. Židkovui, M. Orlovui ir M. Koliųjavui.

Lietuvos ir kt. kominformo kraštų katalikai paskelbti buvę atstovauti vad. "taikos akcijos komisijoj"

tai akcijai praversti tarp Vakarų Europos kraštų ir JAV-se. Minimajai komisijai buvo skirtas uždavinys paruošti "akivaizdžiai aiškių dokumentinių įrodymų", kad Vatikanas "palaiiko santykius su JAV ir kursto į karą prieš Sov. Sąjungą ir kit. taiką mylinčius kraštus". Minimoji komisija, sudaryta iš lietuvių, lenkų, čekoslovakų, vengrų ir kt. kraštų tikinčiųjų vardu pasiųstų bolševikinių pakalikų ar smurtu priverstų dvasiininkų

įpareigota paskelbti į viso pasaulio tikinčiuosius atsišauki-

mą, kad jie stotų "už tikrąją taiką",

pasmerktų Vatikano "žalingą politiką", mėginančią kištis į Lietuvos, Lenkijos ir kitų kraštų vidaus reikalus". Dalis jau paruošta ir ruošiamą visa eilė naujų "dokumentų", kuriais bus mėginama viešajai pasaulio opinijai įrodinėti, kokių "nusikaltimų taikai" yra padarę popiežiai, kard. Mindszenty, arkiv. Beranas ir kt. Taip pat bus pavaizduota "visa žala", kurią Vatikano ir panašūs radijai "savo kurstymais ir melais" sukelia tarp "taiką mylinčių Tarybinės šalies kitų tautų." Šios rūšies akciją bolševikai Azijos kraštuose mėgins praversti per mahometonus ir budistus, o Britų imperijoj ir JAV-se — per bolševikams palankius asmenis protestantų tarpe. Todėl tenka laukti, jog ir lietuviškojo komun. spaudoj vėl pasipils visokių "pasisakymų" ar net sufabrikuotų, kaip kad anksčiau, foto nuotraukų,

kaip "pasirašo taikos atsišaukimą" vysk. K. Paltarokas, "pasmerkia Vakarus už Korejos karą" kan. J. Stankevičius, kaip už "taiką pasisako" visa eilė

"vyskupijų valdytojų" etc. Per bolševikų radiją toji akcija jau pradėta. Tikintieji turi žinoti, jog jiems brangių asmenų ir relig. bendruomenių, gerbiamų visame laisvajame pasaulyje, vardu bus tuo būdu mėginama praversti visai ne jų tikrą valią ar pasisakymus, bet sukurtus ir klaidingus komunistų planus, emėvėdystų surežisuotus su pragarišku įžvalgumu ir suktumu.

Per šią konferenciją net ir žydai gavo keikti Izraelį ir žydų "The Jewish World Committee" New Yorke. Šios rūšies

komisijoj dalyvavo ir Lietuvos žydai,

kurių tuo būdu keikė savo tautos brolius Amerikoj ir Palestinoj. Bolševikinių Islamo studijų centras, bolševikinei agitacijai skleisti pereinamais metais į kurtas Tashkente, ta įtaką, pridengtą reikalu "ginti šventą Pranašo tikėjimą nuo netikėlių ir imperialistų", per savo kanalus faktiškai bolševikinę įtaką skleidžia ne tik Indijoj ir kt. A. Azijos kraštuose, bet taip pat Afrikoj. Nežinantieji tariasi gulda galvas už "šventųjų tėvų tikėjimą", kai iš tikro tik vykdo bolševikų gudriai Tashkente suplanuotą režisūrą. Ir tai propagandai bolševikai ateina į talką ne tik su neisenskamais pinigais ištekliams ir visame pasaulyje vis gausėjančių agentų tinklu, bet taip pat su visu modernišku naujų laikų technikos aparatu. Šios rūšies "akcija taikos reikalui ginti per religines bendruomenes" jau yra įtraukta į Sovietų užs. politiką, kur tam reikalui sudarytas net spec. skyrius.

NEĮVEIKTAS AUKŠTAITIJOS SŪNUS

Matas S. Slenis,

kartą paklaustas, koks jo yra praeities nuėitas kelias, pasakojė, kad kilimo esąs aukštaitis nuo Anykščių, Utenos apskr. Į Ameriką ieškoti laimės atvažiavęs 1913 metais. Pradžioje gyvenęs rytinėse valstybėse, dirbęs įvairiuose fabrikuose visokius darbus ir menkai apmokamas. Vėliau persikėlęs gyventi į Čikagą. 1922 m. vedęs čia gimusią ir augusią lietuvaitę Marijoną Krivickaitę. Laikrodžių fabrikuose bedirbdamas pramokęs laikrodžių taisymo amato, kurį pamilęs ir tuo amatu pradėjęs verstis. 1923 metais išlaikęs reikiamus egzaminus ir gavo registruoto "Watch Master" vardą. Iš Čikagos persikėlęs gyventi į Indian Harbor, kame įsikūręs ir iki šioliai tebeįsiverčia laikrodžių taisymu. 3613 Mean St., turi savo dirbtuvę, kurioje be laikrodžių taisymo turi pardavimui ne tik laikrodžių, bet ir kitokių brangenybių. Iš to amato ir turimo biznio galys pragyventi, nes lietuvių pirkėjų esąs geras skaičius. Priklausęs prie vietos Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos ir įvairioms lietuviškosoms organizacijoms. Praeitais metais buvęs vietos Balfo skyriaus pirmininku, o šiais metais esąs jos revizijos komisijos nariu. Šiai organizacijai priklausęs nuo jos įsikūrimo pradžios. Prieš ketverius metus 8826 Oakwood Ave., Munster, Ind. pirkęs nuosavybę, iš kur kas dieną važiuoja į Indian Harbor prie įprasto darbo.

Paklaustas, ar Indian Harbor, Ind. dabar yra jaučiama bent koks pasikeitimas lietuviš-

kame gyvenime dėl naujakurių atsiradimo, atsakė, kad labai didelis. Į bažnyčią žmonių dabar susirenka žymiai daugiau nei pirmiau, o įvairūs paruošimai ir pasirodymai visais atžvilgiais dabar esą geresni, įdomesni, turiningesni ir gausesni. Manoma, kad dabar Indian Harbor ir jos apylinkėse lietuvių yra apie 2000, iš kurių tarpo senųjų ateivių yra apie 400 žmonių. Stalino garbintojų esąs nedidelis skaičius, bet šiek tiek paraudusių esą kiek daugiau. Esą ir tokių, kurie nepriklauso prie lietuviškos parapijos, jokios bažnyčios nelanko ir prie jokios organizacijų nepriklauso, tik į parapijos ruošiamą vakarienę ateina ir tai tik per metus vieną kartą.

Nors jis prieš 40 metų atvažiavęs, bet gražiai ir taisyklingai kalba lietuviškai, o jo žmona, čia gimusi ir augusi, bet lietuviškai taip pat kalba gerai, be amerikoniško akcento, yra nuolatiniai lietuviškų laikraščių skaitytojai.

Jo įmonė be jokių amerikoniškų iškabų ir reklamų, tik kuklus ant durų užrašas: "M. S. Slenis". Praeivui labai sunkiai pastebimas, kad toje įmonėje kalbama lietuviškai, o dar sunkiau sužinoti, kad čia Aukštaitijos sūnus neįveiktas nutautimo bangų tyliai be jokių akinančių šviesų pelno sau kasdieninę duoną. Naujakuriai turėtų nepamiršti šio kuklaus lietuvi.

Jonas Ervydis

Literatūrinė naujiena — nepaprastai įdomus naujasis Jurgio Jankaus romanas "PAKLYDE PAUKSCIAI". I tomo kaina \$2.20, antro — \$2.40. Gaunama: Gabija, 385 Union Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

UŽSKLEIDŽIA KNYGAS IR VASARĄ STVERIASI DARBO

A. Dziugėnas

Lietuvoje visos mokyklos vienu metu baigė mokslo metus ir birželio 15 d. pradėjo vasaros atostogas. Čia, Amerikoje, kita tvarka. Vienos mokyklų gegužės gale pradėjo atostogas, kitos — pirmoje birželio pusėje.

Lietuviško jaunimo šiais metais mokėsi daugiau negu pernai. Ypač padaugėjo studentų tremtinių ne tik Amerikos universitetuose, kolegijose, bet ir kituose kraštuose. Tokiose Australijoje, kur greičiausiai niekada nėra buvę lietuvių studentų, šiemet studijavo apie 20 lietuvių. Naujai atvykusiems pradžioje reikėjo įsikurti, atlikti darbo sutartį. Ir dabar, susidarius darbo sąlygas, jaunimas pradėjo veržtis į mokyklą. Tai džiugūs ir didžiai sveikintinas reiškinys.

Lietuviai vieni iš geriausių

Lėšos ir sunkios sąlygos apkarpo mokinių skaičių. Į mokyklą atėjo tik darbo ir mokslo entuziastai, atsiėsdami gabumus ir norą mokytis. Ir jų rezultatai reikia gėrėtis. Visi susidūrė su svietimos kalbos sunkumais, visi neturėjo jaut kokių idealų sąlygų, tačiau lietuvių moksleiviai ir studentai visur išlaikė lietuvišką tradicinę garbę — buvo vieni iš geriausių mokinių. Su pasididžiavimu skaitėme spaudoje, kad ten ir ten lietuvis laimėjo iškalbės, piešimo ir kitokių konkursų, kad tas ar kitas geriausias baigė vidurinę mokyklą.

Šis pirmavimas daugumai atidarė duris į aukštesnias mokyklas, jie buvo priimti be egzaminų, suteiktos stipendijos.

Is kur studijuoja jantieji gauna pinigų

Tur būt, tik maža lietuvių studentų dalis gauna iš tėvų pilną išlaikymą. Dauguma savom jėgom kopja į mokyklą. Čia pagelbsti stipendijos. Iki šiol tokių stipendijų lietuviams daugiausia davė NCWC. Per šią organizaciją į geriausius universitetus ar kolegijas pateko ne vienas lietuvis. Tų stipendijų dalis buvo su pilnu išlaikymu. Tačiau daugumai stipendijų buvo sumokami tik mokslo lapinčiai, o pragyvenimą reikėjo pačiam susiorganizuoti. Taip studentai gyveno šeimose, už patarnavimą gaudami visą išlaikymą, dirbo bibliotekose, įstaigose ir krautvėse. Nemaža dalis po darbo fabrike lankė vakarines mokyklas.

Sąlygos buvo sunkios, nes pati mokyklų sistema čia reikalauja nemaža darbo namuose. Todėl mūsų besimokančiam jaunimui reikėjo padirbėti, nu-

traukti net miego, kad išsilauktų aukštumose.

Reikia pasidžiaugti ir tais, kurie, norėdami baigti studijas ir neturėdami tiek lėšų, kad galėtų stoti į Amerikos mokyklas, išvažiavo į Europą. Čia jis dirbo ir taupė, o ten Vokietijos universitetuose iš savo santaukų baigė mokyklą.

Ką studijuoja?

Pastaraisiais metais mūsų jaunimas metėsi į praktiškus mokslus. Taip, pavz., Vokietijoje dauguma studijavo mediciną, techniką. Humanitarus galėjai ant vienos rankos pirštų suskaičiuoti.

Amerikoje taip pat dauguma tęsia praktiškus mokslus. Tačiau čia pradėję studijuoti griežti ir kitokių mokslų. Visai eilė studentų (daugiausia mergaičių) studijuoja kalbas, literatūrą, meną, žurnalistiką.

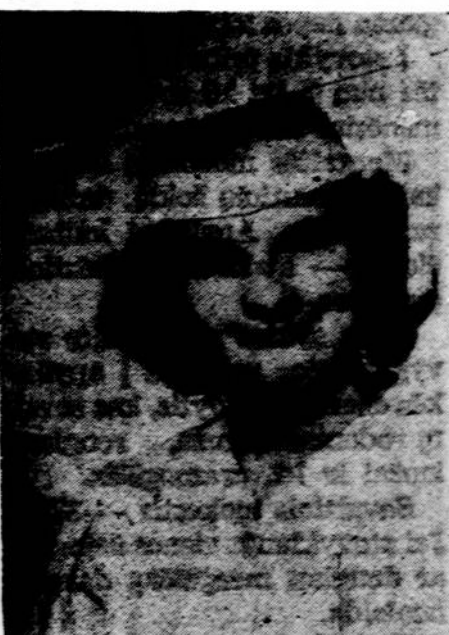
SV. KAZIMIERO AKADEMIJOJ

Margarita Petkevičiūtė

Šiemet birželio 1 d. Čikagoje su dideliu pasisekimu baigė sv. Kazimiero Akademiją. Ji yra jauniausia Broniaus ir Elenos Petkevičių dukrelė iš 8 vaikų šeimos. Vienas jos broliukas jau prieš kelis metus yra įstojęs pas Lietuvos Pranciškonus ir kaip Br. Jurgis, O.F.M., Brooklyn, N. Y., Darbininko spaustuose užima atsakomingas pareigas.

Margarita yra gimusi Scrantone, Pa., 1936 m. Pradžios mokyklą baigė sv. Juozapo lietuvių parapijos mokykloje. Paskui išvyksta į aukštesniąją mokyklą (High School) Newtown, Pa., vadovaujamą seselių kazimieriečių. Pajutusi pašaukimą būti sesele, ji pernai įstojo į sv. Kazimiero Seselių Kongregaciją Čikagoje, Il. ir šiemet rugpjūčio 15 d. ji ten gauna vienuolišką rūbą.

Telaimina Aukščiausias Mar-

Margarita Petkevičiūtė

garitos žingsnius vienuoliškame gyvenime ir tegu neužmiršta lietuvių kalbos, kurią taip gražiai išmoko lietuvių mokyklose.

Ką galvoja abiturientai

Šį mėnesį tūkstančiai Amerikos 17-18 metų jaunuolių baigė vid. mokyklas (high school) ir galvoja apie savo tolimesnius planus. Didėnė jų dalis pradės studijas kolegijose ir universitetuose. Bet ką daryti su karo tarnyba, kuri visiems stovi prieš akis? „Jei paims į kariuomenę, bus okay, — sako jie, — o jei nepaims, bus dar geriau.“

Prieš metus Amerikos jaunimo tarpe išpopuliarėjo šūkis: „Geras studentas prieš karo tarnybą baigia studijas“. Todėl šiandien kiekvieno studento rūpestis gerai mokytis, turėti

gerus pažymius, kad nepašauktų į karo tarnybą. Visų svajonė patekti į tokią kolegiją, kur yra ROTC — karinis apmokymas, kur kartu po 4 metų baigtų studijas ir gautų jauniesnio (second) leitenanto laipsnį.

Nemaža dalis nori būti sportininkais, žaisti įvairiose komandose, būti sporto mokytojai. Dalis svajoja įstoti į karo akademiją — West Point. Didelė dalis projektuoja studijuoti praktiškus mokslus, kur inžinerija pirmąja.

Nemaža yra ir tokių, kurie nori atsidėti grynajam mokslui ar būti mokytojais ne dideliuose miestuose, bet provincijose, kur, jų manymu, esą žmonės geresni ir mergaitės daug mėilesnės.

Kur jaunuoliai gali dirbti

Vasaros atostogų metu moksleiviai ieškosi darbo, kad, užsidirbę pinigų, galėtų rudenį toliau mokytis. Bet jie dažnai susiduria su kliūtimis, — kaip nepilnamečių nepriima darban.

JAV darbo ministeris Maurice J. Tobin išsiuntinėjo aplinkraštį, kur nusakoma darbo rūšys, kur nepilnamečiams leidžiama dirbti.

14-15 metų jaunuoliams leidžiama dirbti raštinėse, pardavėju krautvėse. Draudžiama dirbti tuos darbus, kur reikalaujama 16—16 metų. Darbo laikas 40 val. per savaitę; gali dirbti tik nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro.

BAIGĖ MEDICINOS MOKSLUS

BINGHAMTON, N. Y.

— Aldona L. Balcytė (Balch) jau baigė medicinos studijas New Yorko Medicinos Centre, Syracuse, N. Y. Birželio 2 d. jai buvo įteiktas medicinos gydytojos diplomai.

Naujoji daktarė yra gimusi Binghamtone. 1933 m. kartu su tėvais ji nuvyko į Lietuvą, kur baigė Panevėžio gimnaziją ir muzikos mokyklą, o taip pat studijavo ir Kauno Konservatorijoje.

Dr. A. Balcytė studijavo Vilniaus Universiteto Medicinos Fakultete 1945-1947 metais. Laimingų būdų atvykusi į JAV, ji tęsė medicinos studijas Syracuse universitete, kurio Medicinos Fakultetas dabar tapo vienu iš New Yorko valstybės medicinos centrų.

Istoti į geresnių universitetų medicinos fakultetus Amerikoje yra labai sunku. Tačiau ypatingai gabumai, o taip pat ir pažymėtinis charakterio savumai čia buvo įvertinti. Net kartą universiteto profesoriai išgyrė dr. A. Balcytę, kaip nepaprastai gabią ir darbščią studentę. Ji yra 6-ji fakulteto seserijos vicepirmininkė bei sekretorės pareigas. Dažnai turėjo progos daug kam papasakoti apie Lietuvą bei jos šiandieninį vargą.

Nors turėdama labai daug darbo, Dr. Aldona nepareidė nė vienos lietuviškos knygos, jos neperskaitysi. Tikimės, jog baigusi studijas, Dr. A. Balcytė taps nuosirdžia veikėja mūsų kultūriniam ir visuomeniniam gyvenime.

DR. A. BALCYTĖ

Dr. A. Balcytės tėvai gyvena Binghamtone. Vienas jos brolis — kun. Kęstutis yra Amsterdamo lietuvių parap. vikaru, kitas — Julius yra vaistininkas Binghamtone.

Naujoji gydytoja atliks interną praktiką Medicinos Centre Syracuse, N. Y. Linkime jai daug sėkmės savo specialybės, o taip pat ir lietuviškame darbe.

Jaunimas Lietuvoje priešinas

Ko jaunimas mokomas? — Vilniuje buvo pedagoginio instituto mokslinė konferencija. Dalyvavo 800 studentų. Paskaitų perskaityta ir išdiskutuota apie 70. Kokios tos paskaitos ir koks tas mokslas, kuris kalamas studentams, rodo paskaitų temos: stud. Janulytė — komjaunimo organizacijos uždaviniai, stud. Suchockaitė — Reakcingoji dvasiškijos veikla buržuazinėje Lietuvos mokykloje, stud. Karalius — M. Tvenas — buržuazinės amerikoniškosios demokratijos kritikas.

Ko jaunimui trūksta? — Vilniaus universiteto prorektorius Mitropolskis bal. 29 d. kompartijoje darė pranešimą apie universitetą. Esą studentų didėnė pusė komjaunuliai. Dauguma profesorių studijuoja marksizmą. Tačiau daug trūkumų. Neryžtingai kovojama prieš buržuazinio nacionalizmo pasireiškimus. Studentams nepakankamai ugdomas tarybinis patriotizmas, tautų draugystė, neapkanta amerikoniškas anglišką imperializmą ir jų pakalikam buržuaziniams nacionalistams.

Vilniaus jaunimo tarpe jau esą 15,000 VLJKS (Visasąjunginė Lenininio Komunistinio Jaunimo Sąjunga) narių, — pareiškė Vilniaus miesto komiteto sekretorius Burkauskas. Nusiskundė, kad jaunimas laikosi nuošaliai nuo politinio veikimo.

Ko trūksta profesoriams? — „Lietuvos aukštesiosiose mokyklose marksizmo leninizmo pagrindų, dialektinio istorinio materializmo bei politinės ekon-

mijos dėstymas vyksta nepakankamai. Paskaitos dėstomos paviršutiniškai, — pareiškė partijos centro komiteto sekr. A. S. Trofimovas susauktaame suvažiavime ir reikalavo negadinti 14,000 studentų. „Svarbiausias paskaitininkų trūkumas: jų žemas idėjinis lygis. Daugeliui jų trūksta bolševikiško šališkumo, jos per menkai nukreiptos prieš buržuazinį nacionalizmą. Reikia griežtai kovoti su religiniais prietarais ir užgniaužti klerikalizmą. Daugelis istorikų neišsiskina Kat. Bažnyčios žalingumą.“

Kas tie Lietuvos jaunimo mokytojai? — Minėtame suvažiavime diskutijose dalyvavo Vilniaus un-to filosofijos katedros vedėjas Stepanovas, politinės ekonomijos kat. ved. Lola, Klaipėdos mokytojų instituto leninizmo kat. ved. Zaks, prorektorius Mitropolskis, žemės ūkio akademijos marksizmo leninizmo kat. ved. Jumašev, Kauno politechnikos instituto pol. ekon. kat. ved. Galicki, valst. konservatorijos marksizmo leninizmo kat. ved. Girdziuskiene, ir kt.

Pavardės rodo, kas per vieni jau atsirado, kurie jaunimą ir profesorius nori mokyti. Užtat nenuostabu, kad tiek jaunimas, tiek profesūra veda tylią pasyvią rezistencijos kovą. Ar ne nuostabi rezistencija, jeigu tokiose sąlygose dar net pusė studentų išsilaikė nestoję į komjaunolius!

JAUNUJŲ ŽYGLIAI

Pedagogai reikalauja daugiau pamaldumo

Texas kat, universiteto prezidentas, kalbėdamas tarptautinėje Kristaus Brolių konferencijoje Chicagoje, pareiškė, kad Amerikos mokyklos, stengiamos būti neutralios religijos atžvilgiu, eina visai klaidingu keliu. Mokyklos, kurios nemoko jokios religijos, prieštarauja Amerikos konstitucijos kūrėjų dvasiai. Jis reikalavo, kad mokyklos, kurios išsilaiko iš mokesčių, pabrėžtų tyrąją religiją ir tos mokyklos bei universitetai, kurie priklauso bažnyčiai, visus patrauktų geru pavyzdžiu. Dievą pažinimas, kaip mūsų gyvenimą tvarkąs elementas, paskutiniuose dešimtmeciuose yra visai sunykęs. Tik sugrįžę prie dekančio religijos supratimo galėsime gerai auklėti.

Mokyklų reformos Čekoslovakijoje

Neseniai Čekoslovakijoje padaryta nauja mokyklų reforma. Tai naujas bandymas čekoslovakų tautos dvasią palenkti Maskvos viešpačių užmačioms. Vaikai, vos spėję kiek paaugti, atimami iš tėvų auklėjančios jėgos ir auklėjami klasių kovos ideologijoje. Tai patvirtina paties Čekoslovakijos švietimo ministerio Nojedly žodžiai: „Jei tėvai savo vaikus auklėja taip, kad iš jų pasidarytų Respublikos ir socializmo priešinai, mes negalime pasilikti pasyvūs.“

Studentai uždariauja

Vakarinėje Vokietijoje dabar yra 16 universitetų, 8 aukštesios ir 24 specialinės aukštosios mokyklos. Jose 116.000 studentų. Iš jų 65.000, arba 56 procentai, šalia studijų dar kur nors nuolat ar laikinai uždariauja. 1928 m. visoje Vokietijoje tokių uždariaujančių studentų buvo tik 7 proc.

Kuo domisi Sovietų studentai

Anglų studentų delegacija buvo pakviesta rusų jaunimo antifasistinio komiteto į Rusiją. Delegacija išbuvo tris savaites. Grįžusi paskelbė raportą, iš kurio įdomiausios tos vietos, kur aprašoma, kuo Sovietų studentas domisi ir kiek jis nusimano apie Vakarus.

Esą diskutijose, kai tik buvo kalbama apie padėtį Anglijoje, Sovietų studentai citavę Dikenso veikalus. Kai anglai pastebėjo, kad Dikensas dabartinės Anglijos padėties neatvaizduoja, išgirdavo nustebusį ir pasipiktinusių klausimą: „Ar tai Dikensas rašo neteisybę?“

Rusų studentų žinios apie Anglijos gyvenimą esančios labai iškraipytos. Bet ką jie žino, to laikosi tvirtai ir nesiduoda kitaip įtikinami. Sakysim, kai anglai papasakojo, kad

N. Y. Madų Institutas duos kolegijos diplomus

Iš Albany, N. Y., pranešama, kad New Yorko „Fashion Institute of Technology and Design“ savo absolventams, po dviejų metų kurso išduos akademinius diplomus. Institutas yra išlaikomas New Yorko miesto švietimo skyriaus, remiamas aprangos pramonės ir yra valstybinio universiteto šaka. Tai yra pirmas šios rūšies kolegijos lygio institutas, kurio auklėtiniai vadovaus madų salonams, ir drabužių gamybai.

Fordas paskyrė 300.000 dol. stipendijoms

Tarptautinis Mosko Institutas praneša, kad Fordas ir šiemet paskyrė tą pačią sumą — 300.000 dol. stipendijoms. Pirmąjį bus paskirti Burmos, Pakistano, Irano, Irako, Egipto, Turkijos ir Graikijos išsilavinusiems, kad jos galėtų gilinti savo studijas ir skaityti paskaitas, kurios gyventojams geriau nusivystų JAV.

Sveicarų jaunimas

Sveicarijos katalikiškas jaunimas yra susibūręs į „Jungwacht“ organizaciją, kuri šiemet šventė 20 metų sukaktį. Jai priklauso 20.000 narių. Atžymėdami organizacijos sukaktį, 6000 narių aplankė Marijos šventovę Einsiedelne.

Susituokia jaunesni

Washington, D. C., statistikos biuras nustatė, kad dabar žmonės tuokiasi jaunesni negu anksčiau. Praeitais metais vedybinių metų vidurkis buvo: vyrų — 22,6 metai, moterų — 21,5 m.; 1940 m. — vyrų — 24,3 m., moterų — 21,5 m., o 1890 m. vyrų vedybinių metų vidurkis buvo per 26 m., moterų — per 22 m.

Nedelsdamas įsigyk PASKUCIAUSI TĖVŲ PRANCISKONŲ LEIDINI „LIETUVOS ARCHYVĄ“ (BOLSEVIZMO METAI)

Knyga vaizdžiai piešia orginaliais dokumentais komunizmo smurtą ir lietuvių kančias. Neįkainojamos vertės ir pirmoji tos rūšies knyga Amerikos spaudoje.

Atspausintas labai ribotas kiekis, todėl patartina ją skubiai įsigyti. Knyga turi 428 puslapius. Kaina — \$3.00.

Šią atkarpą pasiųskit kartu su 3.00 dol. šiuo adresu:

“DARBININKAS”,

680 RUSHWICK AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Gerb. Tamsa,

Malonekit prisiųsti egz. “LIETUVIŲ ARCHYVO” sekančiu adresu:

Vardas Pavardė

Adresas

PS. Pinigus, sumoje siunčiu laiške ☐, vėliau prisiųsiu ☐ (Savo pageidavimą pažymėti atitinkamam langely kryžiu)

Dione penketukas su savo tėvais. Jos ka tik baigė Villa Notre Dame, Ontario, vienuolyno mokyklą. Kai jos sulauks 21 metų, tai paveldės apie milijoną dolerių, kurie susirinko jos iš įvairių dovanų, paramai atsiųstų sumų ir buvo per paties penketuko įvairius pasirodymus gauti.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

CLEVELAND, OHIO

• Dr. P. Daužvardis Lietuvos konsulas, su žmona, pakviesti Didž. Britanijos general. kons. Berkeley Gage, dalyvavo karalienės Elizabeth gimtadienio paminėjime birželio 5 d.

• Romas Biliūnas, tolimas rašytojo Jono Biliūno giminaitis, tarnauja JAV aviacijoje ir šiuo metu yra techniniu inžinieriumi vienoje aviacijos bazėje Texas valstybėje.

• Juozas Manelis, prof. Vito ir Faustos Manelių sūnus, nuo pat tremties gimnazijos besimokąs vienu iš geriausių mokinių ir dabar baigia Marianopolio Preparatory mokyklą. Thompson, Conn. už pasiūlytą mokslą apdovanotas Readers Digest garbės ženklu.

• Frances Sadauskaitė pirmininkavo American Society of Women Accountants ir American Women's Society of Certified Public Accountants Toledo, Ohio. F. Sadauskaitė yra dalininkė J. B. Varkala and Company.

• Dr. Petras Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje birželio 3. pakviestas kalbėjo Roselando Kiwanis klube, kurio nariai yra biznierių ir profesionalų. Kalbos tema "The Baltic States in the East-West Struggle."

• Adomas Mačius, ilgametis Lietuvos Vaistinių Džos Centro Valdybos narys, gegužės 23 d. šventė savo amžiausius 70 metų sukaktį. Be savo tiesioginės profesijos kaip vaistininkas, Mačius yra visuomenės veikėjas, laikraščių bendradarbis ir dalininkas - mėgėjas.

• Kan. Pius Aleksa, buvęs Vilkauskio kunigų seminarijos profesorius, dabartiniu metu dirbąs Portland, Oregon, arkivyskupijos kurijoje, ir uoliai veikias su lietuviška visuomene, šiemet švenčia savo kunigystės 35 metų sukaktį.

• William A. Senkus, lietuvių ir amerikiečių spaudos bendradarbis, parašė Elizabeth Daily Journal, N. J., platų straipsnį apie trijų žvejų pabėgimą iš okeano Lietuvos, ir apie dabartinę padėtį tenai.

• "Dainavos" ansamblis, Detroito Amerikos Lietuvių Balso Radijo klubo kviečiamas, lankysis Detroito birželio 14 d. su muzikiniu veikalu "Nemunas žydi."

• Chicago Lietuvos Auditorijos naujieji šeimininkai atmetė visus raudonųjų prašymus leisti pasinaudoti sale jų parengimams.

• Rašytojos Zemitės 107 metų gimimo sukaktis, gegužės 3 d. paminėta Sofijos Barcaus, Chicagoje, radijo valandėse programoje.

Mainau, perku, parduodu lietuviškus ir kitus Europos kraštu PASTO ŽENKLUS, Ieškau USA ir Kanados pasto ženklų.

J. GRIGALYNAS

1160 E. 72 St., Cleveland 3, Ohio

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

Šeštadieniais 2 val. popiet. — WWRL 1600 kc—5000 w. GYVUOJA PER 23 METUS

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai ir t. t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

195 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS
Direktorius

AD. JEZAVITAS
Muzikos Dir.

J. VALAKAS
Pranešimų Dir.

Bajorūnaitė, Barzdukas, Gargasaitė, Iešmantaitė ir Šikšniūtė. Apskritai lietuvių grupė mokyklos gyvenime reiškėsi pozityviai. Linkėtina jiems ir toliau eiti garbingu lietuviu keliu.

Flor. Saukevičius, žinomas senosios emigracijos lietuvių veikėjas, pamažu sveiksta po sunkios ligos — gegužės 10 d. gyd. A. Kazlauskas jam padarė apendicito operaciją. Pažymėtina, kad Saukevičius šiemet gegužės 4 d. atšventė ne tik savo gimtūvės bei vardinės, bet ir dvigubą sukaktį — šią pačią dieną jam sukako 62 metai amžiaus ir 42 metai nuo atvykimo į Ameriką.

Al. Bagdavičius, tremtinys klyvlendietis, tarnaujas JAV armijoje Vokietijoje, gavęs atostogų, lankėsi Italijoje ir Prancūzijoje. Iš Romos geg. 19 d. jis rašo: "Šiandien matėme šv. Tėvą. Jis labai maloniai šypso." Tą pat dieną jis aplankė lietuvių seminaristų, matėsi su prel. Tulabar ir kt. pažįstamais iš Vokietijos laikų. Vėliau iš Paryžiaus rašo: "Gal taip ir pasilikis atmintyje Roma su maloniai besišypsančiu senuku Popiežium ir Paryžius su savo žemaisiais džiaugsmais."

Motiejus Mačionis, šv. Jurgio parap. sargas (dženitorius), perkopęs per 70 savo amžiaus metų, po padarytos operacijos mirė geg. 30 d. palaidotas birž. 2 d. Kalvarijos kapuose. Paliko žmoną ir sūnų. Iškilmingas laidotuvių pamaldas atliko pats klebonas kun. V. Vilkutaitis, asistuojamas abiejų vikarų — dr. K. Širvaičio ir B. Ivanauksko.

Mačionis buvo paprastas lietuvis darbininkas. Tačiau jo mirties proga apie jį reikia pasakyti ir daugiau. Kaip sargas jis susidurdavo su daugeliu žmonių. Su juo reikėjo teko turėti ir liuanistinės mokyklos žmonėms. Ir visados buvo galima su juo susikalbėti. Jis su prato lietuviško mokslo reikšmę — ką išmoksi, ant pečių kur nereikės nešioti. Jis pasiūlydavo ir mokinių šeimoms lietuviškų šokių ar dainuokama daina. Todėl galimės jo netekti. Ir jo laidotuviuose dalyvavo nemažas būrelis žmonių. A. V.

NORWOOD, MASS.

Lietuviai svečiai iš vergijos

Nekantariai norwoodiečiai iš tisas savaitės laukė iš Lietuvos pabėgusių paskutiniųjų svečių — žvejų. Gegužės 16 d. jie atvyko ir tą pačią dieną vakare padarė laukimą pranešimą. Jų laukto pranešimo išsklaidyti prisirinko pilnutėlė Lietuvių Klubo salė. Salėje svečius susirinkusieji sutiko dideliais ovacijomis. Susirinkusiųjų tarpe buvo matyti komunistuojančių ir jų vadovų.

Svečiai savo gyvu žodžiu publiką nukėlė į mūsų seną tėvynę. Lietuvą, į jos kaimus, miestus, žaliuojančius ir banguojančius jūrų laukus, partizanų namus — ošančius miškus, į Lietuvos langą į pasaulį — Klaipėdą ir jos melyną Baltijos jūrą. Kiekvienas trumpai papasakojo savo pergyvenimus ir pabaigoje pareiškė: "mes pabėgom iš savo tėvynės apšviesti, mes ieškome laisvės, nes nieko jai nemėškai padėti nebegalėjome, draug sukaupėm širdyje jos skausmą pagalbos šauksmą perduoti į visus laisvajam pasauliui esančius lietuvius padėti išsivaduoti iš komunistų vergijos."

ALT atstovas J. Skorubskas trumpai papasakojo, kaip vyksta Lietuvos vadavimo kova.

PHILADELPHIA, PA.

Prof. Maciūnas gegužės 31 d. skaitė paskaitą "Lietuvių literatūros raida". Blogas oras ir laikas neleido didesniai skaičiai pasinaudoti paskaita. Lietuviai mokytojai nori sujudinti lietuvišką visuomenę kai kuriais kultūriniais klausimais.

Baigė mokslo metus

Gegužės 31 d. šv. Kazimiero parap. patalpose buvusi šeštadienio lietuviška mokykla baigė savo mokslo metus. Užbaigėme dalyvavo vietos kleb. kun. I. Valančiūnas, tėvų atstovai Raugas ir Vaskevičienė. Mokytojų vardu kalbėjo P. Balčius ir Rauginė. Tėvų vardu Raugas. Klebonas taip pat pasakė žodį. Po to visa mokykla nusifotografavo ir pasirengė gražiam išvažiavimui laivu, birželio 7 d. Pažymėtina, kad laivo išlaidas apmoką gerb. kleb. kun. I. Valančiūnas. Vaikučiai iš savo puošniai gražiai padėkoto mokytojų. Ypač gražią kalbą pasakė Jurskis. Mokinės Kaulinytė ir Šalčiūnaitė padainavo duetą. Mokiniai vasarą pasižadėjo perskaityti bent po kelias lietuviškas knygas.

Mirė šv. Pilypo par. klebonas

Kun. Jonas Diamond, šv. Pilypo parap. klebonas po ilgės ligos mirė geg. 29 d. Vėliu iškilmingai palaidotas birželio 3 d. Jis buvo kaimyninės šv. Kazimiero parap. klebonas. Ten ir dalis lietuvių priklauso.

Dail. P. Vaškys,

jaunas ir gabus lietuvis skulptorius, neseniai atvykęs iš Italijos, čia turi savo meno studiją. Praeitą savaitę jis dalyvavo Regional Exhibition, kur jo darbas, Bust of G. Martini vaške, padarė gerą įspūdį. Šiuo metu jis dirba didžiulį Amerikos erelį, Lietuvių Bankui papuošti. Be to, jis yra prašytas padaryti stacijas naujai šv. Kazimiero parap. bažnyčiai.

Minės birželio įvykius

Šiemet skaudžius birželio įvykius lietuviai minės drauge su latviais ir estais. Lietuviai atskirai turės pamaldas ir trumpą paminėjimą šv. Kazimiero parap. salėje birželio 15 d.

Vajus Balso naudai

Philadelphijos Balso 52 skyrius susijungė su 88 ir dabar bus vienas. Naujo skyriaus pirmininku sutiko būti nepailstamas veikėjas A. Bach. Valdyba savo posėdyje, geg. 30 d., nutarė pradėti drabužių rinkimo

vajų birželio 14 d. — ligi liepos 1 d. Visi drabužiai, ypač vyriški, prašomi sunešti prie lietuviškų klebonų ir kitais valdybos nurodytais adresais. Pagalba vargstantiems Europoje yra labai reikalinga. Aukokim kiek galima geresnių drabužių.

Dziko radijo programa

Phila. lietuviai jau 15 metų klausosi energingo organizatoriaus ir vedėjo A. Dziko lietuvių radijo programos, kuri esti net du kartus savaitėje. Šiemet birželio mėnesį sukanke 15 metų nuo šios programos įsisteigimo. Daug yra įdėta trūsio ir rūpestio jos išlikimui ir dėka darbstaus vedėjo išsilaukė iki šiai dienai.

Šia proga reikia pareikšti pagarbą Radijo Programos vedėjui ir palinkėti, kad jis toliau pajėgtų pakelti taip sunkią ir atsakingą našą; nes tai vienintelė liet. muzikos, dainos bei žodžio vieša propaganda ir paties lietuviams moralė paguoda šioj apylinkėj.

MERGAICIŲ STOVYKLA

Tradicinė liuanistinė mergaičių stovykla, vad. Nek. Pr. Švč. Mergelės Marijos Seserų. Putnam, Conn., šiais metais pradėsima birželio 29 d., baigiamą liepos 27 d.

Į stovyklą priimamos mergaitės nuo 7 iki 16 metų. Visam mėnesiui arba 2 savaitėms.

Mergaitės mokomos lietuvių kalbos, tautinių šokių, dainų ir rankdarbių. Angliškai kalbančioms — atskiros liuanistinės pamokos.

Kelis sykius per savaitę stovyklautojos vežamos į apylinkės ežerus maudytis, kas savaitę rodomas filmas, rengiami lauzai ir kt. pramogėlės.

Savaitinis mokestis — 17.50. Jei stovyklausia vienos šeimos 2 ar daugiau mergaičių, daroma nuolaida.

Kreiptis šiuo adresu: Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn.

Waterbury, Conn.

Antikomunistinis antspaudas

Lietuviams liūdnyčių birželio 14 d. įvykių 11 metų sukakties proga, Waterburio lietuvių antikomunistų grupė, kovai prieš lietuvių tautos genocidą sustiprinti, išleidžia specialiai tai dienai antikomunistinį antspaudą.

Šiuo antspaudu VI. 14 diena bus perspaužiamai, pirmiausia su prieš 2 metus lietuvių tremtinių draugijos išleistais antikomunistinėmis informacijos ženkliais "Communism Exterminates Nations", vokai, blankai, atvirukai ir t. t.

Jei kas (pvz., kolektyvų rinkėjai, kai kurios įstaigos ir p.) norėtų, kad tuo antspaudu būtų pažymėta ir jų korespondencija, turi tokią korespondenciją ne vėliau ligi birželio 13 d. prisiųsti paštu (P. O. Box 507, Waterbury, Conn.). Korespondencija bus perduota kur reikia suantspauduota ir pasiųsta paštu kam priklauso. Už antspaudavimą mokesčio neimama, taip pat neprašoma jokių aukų. Bet siuntėjai prašomi patys apmokėti savo korespondencijos persiuntimo išlaidas.

Šis antikomunistinis antspaudas Waterburyje yra jau trečias. 1950 m. birželio 14 d. buvo išleistas antspaudas su įrašu: June 14, 1941, the Soviet Union deported and liquidated 700,000 Lithuanians.

Waterburio ir apylinkių gyventojai savo korespondencijos gales antspaudą gauti Alto ruošiamajame birželio įvykių minėjime ir iš Lietuvos pabėgusių trijų žvejų pranešimų metu birželio 14 d. šv. Juozapo parapijos salėje prie įėjimo tik prieš minėjimo pradžią.

Antikomunistinis antspaudas naudojamas tik vieną — VI. 14 — dieną ir po to sunaikinamas.

Uosis

B. J.

Tėvai Pranciškonai

Prie savo vienuolyno Kennebunk Porte, Maine,

NUO LIEPOS 1 D. IKI RUGPJŪCIO 5 D.

atidaro

BERNIUKŲ STOVYKLĄ

Vieta graži — prie pat Atlanto vandenyno; geras maistas, gražus lietuviškas auklėjimas.

Norintieji galės pasilikti iki rugpjūčio 10 d. išskilmi, vadinamą "Lietuvių Diena."

Is New Yorko ir apylinkių berniukai bus nuvežti automobiliais, susitarus is anksto su Kennebunk Port vienuolyno viršininku.

SAVAITINIS MOKESTIS — \$20.00

Visais stovyklavimo reikalais kreipkitės:

REV. SUPERIOR

Franciscan Monastery — Kennebunk Port, Maine

ŽINIOS IS KALIFORNIJOS

Balso skyrius, gegužės 17 d. turėjo sėkmingą pikniką. Gauta apie \$150.00 pelno. Valdybos iniciatyva buvo išdalinai ir išsiuntinėta raginimai rašyti savo senatoriams ir kongreso nariams dėl DP naujo įstatymo pravedimo.

Lietuvių Radijo Pusvalandis Los Angelyje buvo pradėtas gegužės 24 d. is KOWL stoties. Programą vedė Jonas Uzdavinys, sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos garbės konsulas J. J. Bielskis, šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. J. Kucingis ir prof. M. Biržiška. Šioji radijo programa yra pirmoji Kalifornijoje.

SLA Los Angeles kuopa birželio 1 d. turėjo metinį pikniką. Ši kuopa yra viena is skaitlingiausių lietuvių organizacijų Los Angelyje.

ALT kartu su latvių ir estų draugijomis birželio 14 d. Pat riotic Hall rengia liūdny išvežimo Sibiran įvykių paminėjimą.

San Francisco Balso skyrius kartu su latviais ir estais taip pat birželio 15 d. ruošia sukaupietis minėjimą, kuriame yra pakviesta dainuoti Florencija Korsakaitė.

Lietuvių Dienų metinis piknikas įvyksta birželio 15 d. Arroyo Seco parke, kur bus paminėti birželio liūdny įvykiai.

Zemės poezijos antlogijos pirmoji laida jau išparduota. Dar galima gauti Lietuvių Dienų leidyklos antroji išleista knyga Stasias Būdavo "Varpai skamba".

Op. solistė Florence Korsakaitė kartu su op. solistu Pinza dainuoja "Borisas Godunovas" filmos pastatyme.

Milton C. Stark, L.D. anglų dalies redaktorius, jau baigė parašyti "Kryžių" romano vertimą ir jį išsiuntinėjo susipažinti leidykloms.

Dail. Povilas P. Puzinas susižeidė koją ir jau antra savaitė kai gydosi namuose.

"Zinomieji Lietuviai", Amerikos lietuvių biografinio vadyno, ruošimas sėkmingai eina pirmyn. Dalis klausimų lapų jau išsiuntinėta ir gauta atsakymų. Šiomis dienomis pradamas klausimų lapų siuntinėjimas per lietuvių organizacijas.

UŽDAROS MOTERŲ REKOLEKCIJOS

Maloniai kviečiame visas moteris į jums skirtas uždaras rekolekcijas, kurios įvyks š. m. birželio 13, 14 ir 15 d. d. Nekalto Prasidėjimo vienuolyne, Putnam, Conn. Kaip žinome, šis mėnuo yra skirtas švč. Jėzaus širdies garbei. Ji labai kenčia nuo daugelio žmonių įžeidimų. Dalyvaudamos rekolekciuose, atnešime Jėzui savo širdis, ir nors mažą dalelę atlyginsime kitų įžeidimus.

Rekolekcijas ves jums žinomas Tėvas Kęstutis M. Butkevičius, OFM. Jos prasidės penktadienį vakare ir baigsis sekmdienį ryte. Atlyginimas už visą rekolekčių laiką \$7.00. Įsiregistruoti prašome šiuo adresu: Rev. Sister Superior, RFD 2, Putnam, Conn., arba telefonu: 8-5828. (6, 10)

Bronxo zoologijos sode ir Brooklyne ir Bengalijoje gimę katinai, saulei stipriau pakaitinus, jaučia nuovargį.

SPORTAS

Mums reikia lietuviškos visuomenės paramos!

Šių dienų mūsų gyvenime, kada kiekvienas žygis, kiekvienas darbas pirmoje eilėje turėtų būti naudingas lietuviškam reikalui, sporto reikšmė išsilaikyti dėmesio vertoje augtume. Šalia pagrindinio savo tikslo, kad sveikame kūne būtų sveika siela, sportas yra nepaprastai priemonė lietuviškos išlaikymui ir lietuviškai propagandai. Užtenka prisiminti dar nepriklausomo gyvenimo laikais pasiektas šaunias mūsų krepšinio — Europos meistrų — pergales, pasaulio boks meistrų Juozą Šarkį — Zukauską, garbingus mūsų šachmatininkų bei staio feništų pasirodymus pasaulio pirmenybėse ir kitus, kurie kitose kraštuose atliko milžinišką Lietuvos vardo populiarinimo darbą.

Sakoma, kad kai Juozas Šarkis-Zukauskas tapo pasaulio sunkaus svorio boks meistru, Amerikoje smarkiai pagyvėjo lietuviška veikla. Kada 1938 m. Kaune buvo rengiama Pirmoji Lietuvių Tautinė Olimpiada, viso pasaulio lietuviškasis sportuojas jaunimas suskato ruošti aplankyti savo tėvų žemę. Nevenias, kuris gal jau buvo ir pirmasis savo kilme, — e-mė skelbtis lietuvių ir domėtis Lietuvos reikalais.

Jaunimo sportuoti nereikia versti. Čia jis pats savo noru ateina ir, patėkęs ir lietuviška dvasia gyvenančių sportininkų tarpa, pats ta dvasia užsikrečia. Dar daugiau: mums svarbu tiek vietoje gimusi, tiek naujųjų ateivių lietuviška jaunima surišti glaudesni bendradarbiavimai. Sportas yra kaip tik viena iš tu priemonių, kur abiejų emigracijos kartu jaunuomenės ras bendrą kalbą. Jų kultūrai, idėjiniui pasauliui gali skirtis, tačiau sportiniame darbe jis sutampa ir viena. Sportas yra vienas iš tiesiausių kelių į jaunimo širdis, o jo

SPORTAS PASAULYJE

Stuttgart Kickers jau išvyko atgal į Vokietiją. Paskutines rungtynes jie žaidė Union City, N. J., kur su New Jersey rinkine sužaidė lygiomis 2:2. Iš viso stutgartiečiai laimėjo 6 rungtynes, vienas sužaidė lygiomis, 60 priės Manchester United pralaimėjo.

Prancūzija nugalėjo Belgijos rinktinę 2:1.

Anglijos futbolo rinktinė savų išvyko po įvairius Europos kraštus pasirodė labai gerai. Po gerai sužaistų tarptautinių rungtynių su italais ir austrais, anglai nuvyko į Šveicariją ir vietinė rinktinę nugalėjo 3:0. Rungtynės įvyko Zūriche.

Kieva praeitose lengvosios atletikos pirmenybėse rusė Polina Solovjeva pastatė naują pasaulio rekordą 800 metrų bėgime. Jos laikas 2:11.7. Tuo ji buvusi rekorda pagerino 1,9 sek. Rekordas oficialiai tačiau dar nepripažintas.

Rusija oficialiai paskelbė, kad jos sportininkai dalyvaus olimpinėse žaidimuose, kurie įvyks šia vasara Helsinky mieste.

Amerikos didžioji viltis 1500 m. bėgime Don Gehrmann praėitą savaitę buvo nuskrudęs į Angliją ir ten dalyvavo keliose lengvosios atletikos varžybose. Pirmame anštiniame anglas Bill Nankeville ji nugalėjo 130 m distancijoje, nubėgdamas ją per 3:49 min. Gehrmann bėgimą baigė trečiuoju — jo laikas 3:50, 6 min. 2 dešas vėliau Gehrmann nugalėjo savo konkurentą Nankeville 1000 yardų bėgime. Jo laikas 2:11 Nankeville — 2:11.1. Abu bėgikai pagerino Anglijos rekorda šioje distancijoje. Gehrmann taip pat laimėjo 400 yardų bėgimą per 49.2 sek.

Henry Laskau laimėjo 10 km. JAV olimpinėse pirmenybėse. Jo laikas 47:53, 4 min. Tuo jis antra karta iš eilės kvalifikavosi olimpiniam žaidimams.

Beverly Hills Polo Club laimėjo Amerikos polo pirmenybes, nugalėdami San Francisco rezultatu 9:5.

Brazilijos futbolo komanda Corinthians savo gastrolėse po Europą buvo nuvykęs į Suomiją, kur ji sužaidė rungtynes su Suomijos futbolo rinkine. Brazilai rungtynes laimėjo 5:1.

širdis užkariauti mūsų šiandieninėje kovoje už gyvą tautos dvasią ir yra svarbu.

Tačiau vien tik paskirų sporto klubų rėmuose veikiant, nesusidaro progos platesniam lietuviško sporto pademonstravimui. Reikalinga siekti plačiau! Pereitu metų spalio mėnesį Toronte įvykusių Pirmųjų Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynių dalyviai puikiai prisimena tą pakilią nuotaiką, kurioje žaidynės praėjo tiek išbandant savo jėgas sporto aikštėse, tiek pabendraujant gražioje lietuviškoje dvasioje. Tada buvo užsimota nesustoti vietoje: išrinkti laikinieji organai, kurių vienas iš pirmųjų uždavinių buvo pasirūpinti Toronto žaidynių tase — Antusias Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto žaidynės. Tokių žaidynių surengimo našta ant savo pečių užsidėjo Clevelando Lietuvių sporto klubas Žaibas, glaudžiai bendradarbiaudamas su naujai išrinktu Vyriausiu Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetu, ir aktyviai remiamas Clevelando lietuviško kolonijos organizacijų ir plačiosios visuomenės.

Žaidynės įvyksta liepos mėn. 4, 5, 6 d. Clevelande. Tačiau dar neužtenka paskelbti spaudoje žaidynių laiką, programą ir suregistruoti dalyvius. Reikia lėšų žaidynėms tinkamai surengti, dalyviams sveikatai priimti ir nugalėtojams atžymėti. Clevelando miesto administracijos ir lietuvių kolonijos pritarimas visapusiškai gautas, tačiau, turint dėmesys, kad tai yra visų lietuvių reikalas, esame priversti kreiptis į plačiąją lietuvių visuomenę prašydami jos tiek moralinės, tiek materialinės paramos. Prašome visas lietuviškas organizacijas, biznierių ir pavienių asmenis paremti žaidynių pravedimą aukomis ir paskirti dovanas paskirų šakų laimėtojams. Aukos bei dovanas prašome siųsti šiuo adresu: Vytautas Janušis, 1303 E. 68th St. Cleveland 3, Ohio. Visos aukos ir dovanos bus skelbiamos spaudoje. Likęs pelnas skiriamas lietuvių kultūrinėms instancijoms.

Jūsų dėmesys šioms žaidynėms parodys, kad mūsų sportuojančio jaunimo žygiai yra vertinami visos mūsų visuomenės. Jūsų moralinė ir materialinė parama laidos šios lietuviškos sporto šventės pasiekimui, kuris suteiks jaunimui entuziazmo tolimiesiems darbui. Padarykim!

Antroji Šiaurės Amerikos Lietuvių Sporto Žaidynių Organizacinis Komitetas

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

CATERERS Communion Breakfasts
Parties - Weddings Banquets
MEETING HALL

Telefonas: EVERgreen 4-9352

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISUNAS IR SŪNUS EDWARD MISUNAS SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.

Pavieniai ir su šeima, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Likandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Tel. EV 4-9672

Namų tel. EV. 4-1913

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

SALE ISNUOMOJAMA SOKIAMS, VESTUVIŲ POKYLIAMS ir t.t.

J. ZAKARAUSKAS, Mgr.

280 Union Avenue

Brooklyn, N. Y.

Elizabeth, N. J.

L. Vyčių 52 kuopa

pereitą sekmadienį, birželio 8 d., 8 val. dalyvavo šv. mišiose sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčioje ir bendrai ėjo prie šv. komunijos. Po pamaldų buvo suruošti bendri komuniškos pusryčiai sv. Juozapo salėje, 216 Ripley Pl.

L. Vyčių 52 kuopa yra paskyrusi auką — \$15 sv. Petro ir Povilo liet. parapijos vienuolėms, 10 dol. dovanoms geriausiai parapijos mokyklą baigusiems, 10 dol. sodaliečių leidžiamams laikraščeliui "Queen's Page" ir 5 dol. sv. Kazimiero parapijos božnyčios fondui Philadelphiaj.

L. Vyčių 52 kuopos valdybą šiais metais sudaro pirm. Kaz. Oskutis, vicepirm. V. Jurkūnas, sekret. M. Motecus, išdin. A. Baronas, koresp. A. Mitchell ir W. Senkus. Globėjai — A. K. Grinchis, J. Oskutis ir R. C. Upo.

Kun. A. Kasperas kuopos dvasios vadovas, prof. J. Zilevičius, choro vedėjas, ir klebonas kun. J. Simonaitis — kuopos garbės narys. Be kita ko, klebonas kun. J. Simonaitis šiemet švenčia 30 metų savo kunigystės jubiliejų.

Pirmoji vaikų komunijs, nežūrint blogo Vainikų Dienoje oro, praėjo labai gražiai. Susirinkus gražiai pasipuošusiems vaikų būriui į bažnyčią, klebonas kun. J. Simonaitis, asistuojamas kun. dr. J. Starkaus ir kun. A. Kaspero atlaikė iškilmingas šv. mišias ir pasakė pamokslą. Seselė Arisė vaikų paruošė lietuviškos maldoms, kurie jas bendrai kalbėjo per mišias ir priėmė šv. komuniją.

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APplegate 7-7083

Tel. EVERgreen 8-1805

VINCAS VAICIONAS

Grocery and Butcher Store

Ten pat išnuomojami kambariai vienam vyrui, apsidomi ir aptarnaujami.

38 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS

Čia paruošiami ir taisomi laikrodžiai, žiedai, apyrankės, auskarai, ir kiti puošmenys bei brangenybės. Kreipkitės: 485 Grand St. Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-9352

4-2442

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2329

Priėmimo valandos:

Kasdien 2-4 ir 6-9 p.p.

Šeštadienis 10-12 ryto ir susitarus.

Ofiso tel. GLEnmore 5-3094

Namų tel. GLEnmore 3-4445

DR. VACLOVAS PAPROCKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.

Priėmimo valandos:

Kasdien 12:30-2 ir 6-8 p.p., šeštadi. 10 iki 3 p.p.

Išskyrus ketvirtadienį ir šventadienį

ADVOKATAS PRANAS ALEXIS

turi savo ofisą:

110-13 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL

(važiuojant Jamaica traukiniu, išlipti 111 St. stotyje).

OFISAS ATIDARYTAS PIRMADIENIAIS IR TREČIADIENIAIS IKI 8 VAL. VAKARO.

Ofiso tel. LEXington 2635

Namų tel. Longwood 1721

S. Ankudas (Ankudavičius) M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

916 W. Lombard Street, Baltimore 23, Maryland

Priėmimo valandos:

KASDIEN 10-12 ir 7-9 p.p. išskyrus ketvirtadienį ir šventadienį.

Trečiadieniais pagal susitarimą

JOHN DERUHA, M. D.

Inkstų, pūsles, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.

Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-8. Mokslus baigęs Europoje

123 E. 86th St.,

NEW YORK CITY

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažuoti ir visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

PARDUODAMI NAMAI

FIGOS, GERI, GEROJE VIETOJE

RIDGEWOOD — 6 šeimos mūrinių namas, šviesūs kambariai, CYPRES HILL 3 šeimos, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimos medinis namas, abudu aukštai (floor) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salidnu, restoranu ir 2 šeimos viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.

J. VASTONAS

REALTY and INSURANCE

3225 Fulton St. Brooklyn, N. Y.

Tel. AP. 7-2790

Palaikykite ir paremkite tuos biznierių ir prekybininkus, kurie skelbiasi "Darbininke."

William J. Drake

(DEAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.

JAMAICA, N. Y.

Tel. JAMAICA 8-7723

PARDUODAM NAMUS

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuojuame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Koplyčia šermentims dykai

Tel. SOUTH Boston 8-2590

Avenue 2-2434

Lithuanian

Furniture Co.

MOVERS —

SO 8-4618

INSURED and BONDED

Local and Long Distance Movers

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

So. Boston, Mass.

Res. 37 Oriole Street

West Roxbury, Mass.

Tel. PA. 7-0402-M

NAUJA GYDUOLE

Alexander's Nauja Maistinga Gyduole yra mišinys riešutų, uogų, šaknų, ir lapų: ji yra vartojama nuo visokių nerviškių ligų ir nerviškių galvos skaudėjimų, nuo šalčių ir lytiško silpnumo, greito pavargimo, gera nuo inkstų (kidneys) ir dėl visokių vidurių nesveikumo — išstvermingas maistas ir stimuliuojantis tonikas. Nežiūrint kokia liga sirgtumėt, šitame mišiny yra pastiprinimų. Vartojama arbatos formoje. Svaras \$8.00, pusė svaras \$4.00, ketvirtis svaras \$2.00.

Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.

414 West Broadway,

South Boston 27, Mass.

Ieškomi asmenys

Alijošaitė, Pranutė, iš Jorūdiškių k., Raseinių v.

Bičkus, Marija, gim. Liepųje, Latvijoje.

Grishmanauskas, Juozas, iš Medsėdžių km., Platelių vl., Kretingos ap.

Jocius, Antanas, iš Ringailų k., Betygalos v., Raseinių a.

Jonauskas ar Janauskas, iš Pagramančio v., Tauragės ap.

Jusaitis ir Jusaitytė, brolis ir sesuo Antano Jusaičio, iš Sakų ap.

Kavalas, Michalina.

Mataitis Juozas, iš Daugeliškių km., Krekenavos vl., Panevėžio ap.

Matuzevičius, Julius, iš Kuprių k., Vabalninko parap.

Montvila, Antanas, iš Puskepurčių km., Šunskų parap., Marijampolės ap., ir jo dukterė Montvilaitė, Birutė.

Naujokas, Juozas, iš Trakėnų dv., Kalvarijos parap.

Paulauskaitė, iš Beržiniskių k., Kelmės v.

Puskis, Juozas.

Savickas, Jonas, iš Drasutaičių k., Jonišio v., Šiaulių ap.

Sipaila, ir jo sesuo Sipailytė, kilę ar turę giminių Vyšpynių k., Griskabudžio v., Sakų ap.

Svarcas, Augustas, iš Gaisrių k., Pilviškio v., Vilkaviškio ap.

Svarcūnė, Marija, iš Oželių k., Marijampolės ap.

Vaičekauskas, Bernotas, iš Trūkiškių k., Tauragės parap., gyv. Balandžių k., Gaurės par.

Baranskis, Eugene, Helen ir Michail, iš Vilniaus, Petrogrado ir Lvovo.

Gelgaudas, iš Liudvinavo, Marijampolės ap.

Giedraitis, Jonas, iš Degučių k., Sakų ap.

Kaminskas, iš Kaupų k., Laukuvos v., Tauragės ap.

Kapacinskaitė, Magdalena, Macelė ir Petronėlė, viena jų išteikėjusi Kasperavičienė, iš Alvito parap., Vilkaviškio ap.

Kavaliauskienė - Ramonauskaitė, Marijona, ir jos sesuo Povilaitienė - Ramonauskaitė, Pranė, iš Kaupišio k., Vištyčio v., Vilkaviškio ap.

Kazdailavičius, Antanas, iš Taucių k., Gadunavo bžntkm., Telšių ap.

Kibartas, Kazimieras ir Pranciškus, iš Piežių k., Telšių v.

Lapienis, Vladas ir jo sūnus Vladas.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti į:

Consulate General of

Lithuania

41 W. 82nd Street,

New York 24, N. Y.

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejinį) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvų. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE

OIL, BURNER and HEATING SERVICE

520 MAIN STREET

BROCKTON, MASS.

T

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGES
AMERICA, U.S. OF AMERICA, AMERICAN & LITHUANIAN NEWS
480 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO
NAUJIENOS

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINEJIMAS

Grįžo prel. J. Balkūnas
Pirmadienį, Independence lai-
vu iš Tarptautinio Euch. kon-
greso, grįžo Maspeth V. J. At-
simainymo parapijos klebonas
prel. J. Balkūnas.

Sios kelionės proga prelatas
lankėsi Paryžiuje, Romoje ir
kt. ir turėjo pasitarimus ak-
tualiais klausimais su lietu-
vais politikais bei visuomeni-
ninkais.

Kun. J. Peitraitis,
vienulis marijonas atėinantis
sekmadienį 10 val. Apreiškimo
parap. b-čioje laikys pirmas šv.
mišias.

Liet. Bendruomenės
organizacinis komitetas New
York'e pereiną savaitgalį savo
posėdyje nutarė pradėti
Brooklyne suorganizuoti vieną
apylinkę, o vėliau dar šešias vi-
same Didžiajame New York'e.

Algirdas Brazis,
kuris šiuo metu sugrįžo iš 7
savaičių Metropolitan Operos
gastrolių po Ameriką, jau pa-
sirašė sutartį su opera 1953
metų sezonui. Šį pirmadienį
Brazis su Central City Opera
Colorado dainuos "Bohemoje"
ir "Figaro vestuvėse".

Dievo Kino Šventė
išpuola ketvirtadienį, birželio
12 d. Tą dieną visose bažny-
čiose bus specialios pamaldos
ir palaiminimas šv. sakramen-
tu. Vakaraus mišparai.

Amerikos Balsas
Praeitais savaitės gale Ame-
ricos Balsas perdavė Kun. Vyt.
Piktūnos žodį apie lietuvių re-
ligingumą ir pagarbą kryžiumi.
Taip pat kalbėjo Audėnas apie
Vileišį. Buvo perduota K. Bi-
linio kalba iš Steigiamojo Sei-
mo minėjimo.

Kas turi nuotraukų
iš reorganizacinės atelitininkų
konferencijos, įvykusios 1927
m. Palangoje, labai prašoma
trumpam pasikolinti "Atelitininkų"
redakcijai. Nuotraukos, pasida-
rius klišės, bus tuoj pat sugra-
žintos. Siųsti šiuo adresu: Atel-
tis, 680 Bushwick Ave., Brook-
lyn 21, N. Y.

Saunų pikniką
Klasčiaus parke nutarė suruo-
šti neseniai išrinktoji Liet.
Tremtinių Draugijos parengi-
mų komisija. Piknikas įvyks
liepos 27 d. su programa ir
įvairiomis originaliomis loteri-
jomis. Vėliau apie rugpjūtio
mėn. yr. a numatyta suruošti
bendra išvyka laivu ir netoli-
mas New York'o apylinkės.

Jonas Valaitis, BALFo atsto-
vas, po ilgesnės kelionės po įvai-
rias lietuvių kolonijas, sugrįžo į
Brooklyną.

Brooklyniešis solistas Vic. Damone (ypsi) su savo motina, kai ji
ruošia jam sutiktuvių pietus. \$20,000 mėnesio gaves dainininkas savo
gerai apsimokančia karjera turėjo nutraukti, kai prieš 13 mėn. buvo
pašauktas į karinę tarnybą ir turėjo iškviesti į Vokietiją. Dabar jis pas-
kirtas specialioms pareigoms Ft. Sam Houston, Tex.

kviečiami minėjime dalyvauti
visų bolševikų pavergtųjų ir
naikinamųjų tautų atstovai.

Minėjimui suorganizuoti su-
darytas Baltijos Valstybių Lais-
vės Komitetas.

Birželio 14 d., šeštadienį, 7
val. vak. Angelų Karalienės pa-
rapijos bažnyčioje Brooklyn'e į-
vyks ta religinė valanda.

Sekmadienį, birželio 15 d., vi-
si New York'o, Brooklyno ir
New Jersey lietuvių parapijų
klebonai yra prašyti atlaikyti
sumą Lietuvos intencija ir pasa-
kyti pritaikant pamokslą.

Tą pačią dieną 8 val. vak.,
Town Hall salėje (123 W. 43rd
St., Manhattan, išilpti Times
Square) vyks ta masinis mitin-
gas, dalyvaujant žymiesiems ame-
rieikiečiams ir Sovietų pavergtų-
jų Europos tautų atstovams.

Mitinge kalbės ambasadorius
Arthur Bliss-Lane, Laisvosios
Europos Komiteto prezidentas
admirolas H. B. Miler, senato-
rius William Benton ir Vidurio
ir Rytų Europos Sovietų pa-
vergtų tautų egziliinių tarptau-
tinių organizacijų atstovai.

Bus progai pritaikinta meni-
nė programa.

Visi lietuiviai kviečiami daly-
vauti šeštadienį religinėje va-
landoje ir sekmadienį pamaldos-
se ir mitinge.

Parodykime savo užuojautą
ir solidarumą kėnciantiems ir
nukankintiesiems broliams!
Minėjimo išlaidoms padengti
jėjimo bilietas \$1.

Bilietų galima gauti:
Pa'ariamojo Lietuvių Grupės,
16 W. 58th St., New York.
Gen. Lietuvos Konsulate, 41
W. 82nd St., New York.

Pas J. Ginkų, 4995 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.

BALFo raštinėje, 105 Grand
St., Brooklyn 11, N. Y.

LAIKO raštinėje, 233 Broad-
way, New York.

"Gabijs" knygyne, 335 U-
nion Ave., Brooklyn 11, N. Y.

"Darbininke", 680 Bushwick
Ave., Brooklyn 21, N. Y.

"Tėvynėje", 307 West 30th
St., New York.

"Vienybėje", 412 Bedford
Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Town Hall svetainėje, 123
West 43rd St., New York, mi-
nėjimo dieną.

Atvyksta dail. Ad. Galdikas

Trečiądienį, birželio 11 d., iš
Paryžiaus laivu "Queen Mary"
atvyksta dail. Adomas Galdikas
ir žmona. Pastoviai mano ap-
sigyventi Chicagoje. Magdele-
na Galdikienė, žinoma visuome-
ninkė, visą laiką aktyviai rei-
kėsi visuomeniniam darbe ir
čia yra labai laukiama ypač
L. K. Moterų S-gos organizaci-
niam darbe. Laikiniai pasilsėti
ir susipažinti su New York'o
apylinkėmis ponus Galdikus yra
pakviesti į savo vasarnamį
Pr. Lapienė.

PARDAVIMAI

PARDUODAMI SIE NAMAI
WOODHAVEN: Dvieju šeimų na-
mas. Arti Forest Parkway stoties. 11
kambarių—penki tušti. Su centrini-
niu šildymu. Kaina: tikrai \$10,250.
QUEENS VILLAGE: Vienos šeimos
atširas namas su garažu. Puikioji
vietoj. Šildymas (lotas) 30x100. Penki
gražūs kambariai. Kaina: \$10,450.
RICHMOND HILL: Dvieju šeimų
namas. Abu apartamentai po tris
kambarius. Garažas. Abu apartamen-
tai bus tušti naujam savininkui. Alie-
jum šildomas. Kaina: \$10,500.

REIKIA APARTMENTU
Turime daug nuomininkų (tenan-
tų) užsiregistravusių mūsų raštinėje,
laikantių apartamentu. Sutinka mo-
kėti iki \$75 ir daugiau į mėnesį. Tu-
rint aptarnavimą išnuomoti, prašo-
mums paskambinti, o mes jums
surasime tinkamus nuomininkus (te-
nantus). Šis patarnavimas savini-
kams nieko nekaštuoja.

Orman & Michelson
REAL ESTATE & INSURANCE
111-15 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.
Virginia 7-4111 Virginia 9-0842

40 METŲ JUBILIEJUS

Gegužės 25 d. Aušros Vartų
parap. salėje buvo suruostos O-
nos ir Mato Rugių 40 metų ve-
dybinio gyvenimo suaktuvių pa-
minėjimas. Pagerbimo būlu-
je dalyvavo apie 120 asmenų, jų
tarpe kleb. kun. Gurinskas,
kun. dr. M. Ražaitis, kun. prof.
J. Meškauskas, kun. V. Budrec-
kas, adv. A. Keturakis iš Bos-
tono, dr. A. Aviza ir kt.

Ona Rugienė yra veikli para-
pijietė ir pavyzdinga lietuvė. Ji
parapijiečiams plačiai žinoma,
kaip įvairių parengimų organi-
zatoriės ir parapijos rėmėja. Ru-
gienė yra atsikvietus daug
tremtinių ir jiems padėjusi įsi-
kurti. Daugelis pravažiuojančių
ir dabar jos nuosirdžiu vaišin-
gumu pasinaudoja.

Pažymėtina, kad O. Rugienė
yra paprasta darbininkė, ta-
čiau savo gausiomis aukomis
remia lietuviškas kultūrinės bei
karitatyvines organizacijas. Pa-
vyzdžiui, šiais metais prieš Ve-
lykas ji paaukojo 100 dolerių
TT. Pranciškonų Spaudos Cen-
trui. Džiugu, kad seniau atvyku-
sių lietuvių tarpe yra taip pa-
vyzdžių katalikų ir susipratu-
sių lietuvių.

Pagerbimo suruošimu rūpi-
nosi Vyt. Aviza.

**Jurgio Jankaus romano "Pa-
klydę paukščiai"** antroji dalis
pereitą savaitę išėjo iš spaudos.
Pirmoji dalis spaudos rinkoje
pasirodė prieš porą mėnesių.
Tai "Gabijs" Knygos Bičiulių
Klubo leidinys.

Lietuvių siuvėjai
savo nepaprastame susirinki-
me gegužės 28 d. nominavo ir
išrinko delegatą Vyt. Ubarą,
vicepirm. W. Paulauską ir pro-
toko ly. raštinku — Ch. Na-
čiūnską. Siuvėjų tarpe esama
nepasitenkinimo, kam dabar iš-
kart ir nominuoti ir išrinkta.
Pagal esamą tvarką patys rin-
kimai turėję būti birželio mėn.
ir turėję vykti slapto balsavi-
mu.

Kunigų Vienybės, New York'o
— New Jersey apskrities
kunigų susirinkimas įvyko bir-
želio 3 d., Newarko lietuvių pa-
rapijos svetainėje. Buvo apsva-
styti aktualieji kunigų bei pas-
toraciniai reikalai. Paprašyta
visų klebonų, kad birželio 15 d.
visose lietuvių bažnyčiose būtų
atlaikytos pamaldos — suma už
Lietuvą, o birželio 14 d., šešt-
adienį, 7 val. vak. Angelų Kara-
lienės parapijos bažnyčioje bus
gedulingos pamaldos už zvu-
sius, mirusius ir ištremtuosius.

Metinį autobusai
išvažiavimą

ruošia Lietuvių Piliečių Klubas
sekmadienį, birželio 22 d. į Lin-
deno Laisvės Parką, 340 Mit-
chell Ave., Linden, N. J. Auto-
busai nuo Piliečių Klubo išva-
žiuos 10,00 val. ryto, 280 Union
Ave., Brooklyn 11, N. Y. Bilie-
to kaina ten ir atgal \$2,25. Visi
kviečiami šia gražia proga pasi-
naudoti.

Grazi dovana mokslo metus
baigiančiam jaunimui bus tik
ka iš spaudos išėjusi Vyskupo
M. Valančiaus "Vaikų Knyge-
lė." Tai jau penkta iš eilės "Ga-
bijos" knyga jaunimui.

MONTROSE MOTOR SALES
CORP.

Show Room:
450 Broadway, Brooklyn, N. Y.
PONTIAC automobiliai 24-
iems mėnesiams išsimokėjimui.

DAVID F. SODEN
Tel.
EV 4-600 EV 4-6470
EV 8-4580

BUTTERFLY FARM

Sumodernintas ūkis netoli Pine
Groves ir nuosavų kalnų šaltinio.
Puikūs kalnai ir slėnių regionai. Įren-
gimai plaukiojimui, sportui ir poil-
siui. Televizija, Vokiška virtuvė, ska-
nus maistas, gaminamas iš nuosavo
ūkio produktų. Erdvis kambariai,
patogios lovos, šeimyniška nuotaika,
krikščioniška aplinkuma. Kaina nuo
35 dol. Informacijų kreiptis: M.
RICHTER, East Durham, N. Y. Tel.
Freehold 7759.

BOSTONO
ŽINIOS

Birželio įvykių minėjimas

rengiamas šeštadienį, birželio
14 d. 8 val. vak. salėje po baž-
nyčia. Minėjimą rengti nutarė
Tremt. Ratelio Valdyba po to,
kai paaiškėjo, kad vietos ALT
prezidiumas nutarė šmet jokio
minėjimo nerengti.

Minėjime kalbėti ir jam va-
dovauti kviečiami buvę politi-
niai kaliniai bolševikų ir nacių
kalėjimuose — prof. I. Kon-
čius, dr. J. Leimonas, P. Žickus.
Sekmadienį, birželio 15 d., 10
val. pamaldos bus skirtos už
Lietuvos kankinius ir už ken-
čiančią Lietuvą.

Kitais metais Bostone buvo
mėginama surengti gatvės at-
tinkamos demonstracijos, ta-
čiau šmet tokių demonstracijų
atsisakyta dėl laiko stokos.

Akt. H. Kačinskas išvyko į
New Yorką

Akt. H. Kačinskas išvyko il-
gesniam laikui į New Yorką re-
petuoti su rusų dramos teatro
trupe.

LRKSA piknikas birželio
1 d.

Brooktone buvo smarkiai su-
trukdytas lietaus. Dalyvavo vos
keletas šimtų žmonių ir rengi-
jai vos išsivertė be nuostolių.
Buvo smarkiai išreklamuota ir,
geram orui esnat, neabejotinai
būtų buvę daug žmonių.

Išgelbėjo vaiką, pakibusį
ant lango

Du Roxbury Crossing polici-
ninkai rado birželio 4-5 d. naktį
berniuką, pakibusį už kojos iš
trečio aukšto lango. Trijų metų
vaikas, matyt, žūrėjo pro lan-
gą ir krito žemyn, tačiau tuo
metu nusileido langas ir užkabi-
no vaiko koją. Policininkai vai-
kutį sveiką nuėmė nuo lango.

Autobusų šoferiai nutarė
testi streiką

Eastern Mass. autobusų kom-
panijos savininkai buvo pasiūlę
naujas darbo sąlygas, tačiau u-
nišos nariai balsavimo keliu
1295 prieš 426 nutarė toliau
testi streiką jau ketvirtą mėne-
sį.

Baigė Technical High School

Šių mokslo metų pabaigoje
Bostono Technical High School
baigė apie 10 lietuvių mokinių
gerais pažymiais.

Atostogos lietuviškoje
aplinkoje

Kasmet daugelis krepiaisi pas
mus atostogų reikalui. Pranesa-
me visiems, kas norėtų pasilsė-
ti ramioje ir lietuviškoje aplin-
koje, kad galėtų praleisti pas
mus savaitę ar ketetą birželio
mėn. arba rugpjūtio ir rugsėjo
mėn. (po rugpj. 15 d.). Kreiptis
iš anksto šiuo adresu: Sister
Superior, Immaculate Concep-
tion, RFD 2, Putnam, Conn.;
tel.: Putnam 8-5828.

IESKOMAS BUTAS 3, 4, 5 ar
net 6 kambarių. Prašoma atsi-
liepti į Darbininko administra-
ciją 680 Bushwick Ave., Brook-
lyne. Tel. GL 5-7068.

Didžioji Lietuvių Diena

Rengiamo Tėvų Pranciškonų DARBININKO naudai,
įvyks liepos-July 4 d. — J. A. V. Nepriklausomybės dienoje,
KLASČIAUS PARKE — CLINTON HALL
56—70 58th St., Maspeth, N. Y.

GRAZI PROGRAMA, GARDUS VALGIAI IR GERIMAI, ĮVAIRUS LAIMĖJIMAI,
LNKSMA MUZIKAI IR ŠOKIAI
Visi lietuviškos - katalikiškos spaudos globėjai ir mylėtojai iš anksto kviečiami
dalyvauti.

Po eucharistinio kongreso, prieš išvykdamas į Prancūziją, kardi-
nolas Spelmanas aplankė gen. Franco. Ar tai buvo tik mandagumo
vizitas, ar buvo paliesti ir politiniai bei Franco vyriausybės su Ba-
nyčia klausimai, kol kas neprašama.

DARBININKO REMEJAI

Po \$100: Mrs. P. Rimkunas,
Brooklyn, N. Y.

Po \$6: Rev. M. Kemėsis, Ba-
yonne, N. J.

Po \$5: J. Pecukaitis, Mrs.
A. Alaburda, Brooklyn, N. Y.,
Ona Jankevičiūtė New York,
N. Y., O. Rymdienė, Woodha-
ven, L. L. N. Y., Kazimieras
Rusšys, Elmhurst, L. I. N. Y.

P \$4.50: Mrs. M. Bukauskas,
Brooklyn, N. Y.

Po \$4: Marcelina Paličiūtė,
Brooklyn, N. Y.

Po \$3: Walter Zaukas, Ozone
Park, L. I. N. Y.

Po \$2: Stepas Leveckis, J.
Kundrotas, B. V. Gedvilienė,
J. Garsva, Mrs. Sophie Vaigi-
nis, Brooklyn, N. Y., B. Vitė-
nas, J. Matuza, Mrs. D. Kand-
ret, M. Čižauskienė, Mrs. F. Če-
ponis, Elizabeth, N. J., St. Au-
gulis, Paterson, N. J., Jonas
Vantautas, Wallington, N. J., S.
Samatas, Fanwood, N. J. Jo-
nas Šeštokas, Long Island City,
L. I. N. Y., Mrs. A. Gailiūnas,
W. Hartford, Conn., Juozas Ka-
sinskas, Ansonia, Conn. K. Pra-
leikas, Union City, Conn., El.
Gantautas, Bridgeport, Conn.,
Mrs. Yesutis, Marion, Conn.,
Mrs. R. Petraitis, E. Granby,
Conn., Mrs. A. Shustauski,
Hudson, Pa., Rev. Jos. Arusa-
vage, Sugar Notch, Pa., Rev.
J. P. Klimas, Shamokin, Pa., W.
Makelonis, Harvey's Lake, Pa.,
Mrs. F. Bercozky, Marianna,
Pa., Mrs. P. Urban, Pittsfield,
Mass., Faustas Kirša, So. Bos-
ton, Mass., I. Nauragis, Wor-
cester, Mass. Rev. John F. Ber-
natonis, S. Sprindžiukaitė, Ha-
verhill, Mass., J. Abraitis, B.
Brazdžionis, P. Abelkis, Chica-
go, Ill., J. Sabaliauskas, Cicero,
Ill., P. Balčiūnas, V. Kizlaitis,
Cleveland, Ohio, J. N. Snerry,
A. M. Baltrušaitis, Lewiston,
Me., M. Šimkus, Mrs. A. Satai-
tis, Baltimore, Md., Mrs. Ste-
phen White, Pawtucket R. I.,
Rev. F. Garmus, Miami, Flori-
da, J. Barasevičius, So. Boston,
Mass.

Po \$1.50 J. Juskaitis, Brook-
lyn, N. Y.

Po \$1: P. Adamonis, S. Šli-
kas, Brooklyn, N. Y., J. Venc-
kauskas, New York, N. Y. Mrs.

A. Kens, Great Neck, L. I. N.
Y., Mrs. P. Kiburis, Queens Vil-
lage, L. I. N. Y., Pr. Lalis,
Lawrence, Mass., Mrs. H. Kaz-
lauskas, Lowell, Mass., Mrs. M.
Liberis, J. Slivinskas, Worces-
ter, Mass., A. Sadauskas,
Northampton, Mass., P. Sima-
nonis, Chester, Pa., Mrs. Mary
Bukenis, Phila., Pa., P. Janule-
vičius, Stamford, Conn., Br.
Liuziutė, J. Melys, Chicago, Ill.,
A. Masiokienė, Spring Valley,
Ill., E. Masaitienė, Cicero, Ill.,
M. Vilcikienė, Cleveland, Ohio,
J. Černius, Flint, Mich., Mrs. L.
Amante, Highland Park, N. J.,
J. Adomelis, Waterbury, Conn.,
B. Gailiūnienė, So. Boston,
Mass.

Po 50 c.: M. Zirolienė, Dor-
chester, Mass., Mrs. P. Wilkins-
kas, Warehouse Point, Conn.,
Pr. Kuzminkas, Waterbury,
Conn., M. Benesevičius, Water-
bury, Conn.

Dėkingi
T. T. Pranciškonai

Nekalto Prasidėjimo seserų
gaustuvėje Putname skubiai
ieškomas pastoviam darbui lie-
tuvis interpiestas. Kreiptis šiuo
 adresu: Immaculate Press,
RFD 2, Putnam, Conn. Tel.
Putnam, Conn. 8-5828.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — Prel. P. Juras, 94
Bradford St., Lawrence, Mass. Tel.
7356

Vicepirmininkai — Vincas J. Ku-
dikas, 37 Franklin St., Norwood,
Mass., ir

Pranas Razauskas, 5 G St., So.
Boston, Mass.

Sekretorius — Ant. Kneizys, 50
Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — Ant. Pel-
džius, 32 Wilder St., Brockton, Mass.
Tel. Brockton 8-0729W

"dininkė — Bronė Čiunienė, 79
Ba. ry St., Dorchester, Mass. Tel.
SO 8-0948

Revizijos komisija: — Kun. J.
Bernatonis, Nell P. Meškauskas, B.
Jakutis.

Visi laišškai LDS reikalais siunčia-
mi sekr. A. KNEIZIO vardu, 50 Cot-
tage St., Norwood, Mass. Tel. Nor-
wood 7-1449. Piniginės perlaidos —
Money Orderiai ar čekiai išrašomi
ūdininkės B. Cunys vardu.